

"SƏS" qəzeti mənim
ürün ən əxiz qəzətdir

Böyük Qayıdış:
yenidən qurulan ŞÜSAMIZ

Nº 090 (7015)

Rusiya-Ermənistan münasibətlərində MÜƏMMALI MƏQAMLAR

4

Əli Kərimlinin
Fransa casus
şəbəkəsi ilə
əlaqələri araşdırılır

14

Azərbaycan dost və qardaş
İranın kədərinə şərīkdir

3

Prezident İlham Əliyev: "İran xalqının, Azərbaycan xalqının
yaddaşında o, parlaq şəxsiyyət, böyük dövlət xadimi,
Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük dostu kimi qalacaq"

Erdoğan: "Türkiye Azərbaycanın
mövqeyini dəstəkləyib və
dəstəkləyir"

3

Brend xəstəliyi: global istehlak
şəbəkəsi kimə işləyir?

7

"Onlar qırmızı xətti
çoxdan keçiblər"

6

"Aldanmış
kəvakib" (lər)

12

Azərbaycan-Özbəkistan: əməkdaşlığın inkişafında qarşılıqlı fəaliyyət

Azərbaycanın xarici siyaset sahəsində qazandığı uğur onu dünyada söz sahibinə çevirib. Beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdəş olan Azərbaycana göstərilən etimad və inam regionla məhdudlaşdırır, beynəlxalq miqyasda onun nüfuzunu daha da möhkəmləndirir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz müxtəlif əməkdaşlıq layihələri ilə region və onun hüdudlarından kəndə sülh və sabitliyin sərhədlərinin genişləməsinə davamlı olaraq töhfələr verir. Regionumuzda baş verən proseslərin normallaşdırılması istiqamətində görülən işlər milli maraqlarımızın ifadəsidir. Dövlətimizin xarici siyasetində ikiterəfli və çoxterəfli çərçivədə əlaqələrin qurulması və müxtəlif prioritetlər üzrə inkişaf etdirilmesi dövlətlərarası münasibələrin inkişafında mühüm rol oynayır.

Eyni soy-kökə ve uzun tarixe söykənən Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri də bu gün yeni dövrün çağırışlarına uyğun olaraq inkişaf etdirilir. İki ölkə arasında qarşılıqlı hörmət və etimad üzərində qurulmuş əlaqələr ötən müddət ərzində siyasi, iqtisadi, enerji, mədəni və digər sahələrdə dinamik şəkildə inkişaf edib və səmərəli əməkdaşlıq daha da yüksəlib. Qarşılıqlı səfərlər, bu səfərlər çəçivəsində aparılan müzakirələr, imzalanan sənədlər gələcək inkişaf baxımından diqqətçəkəndir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin mayın 21-də Özbəkistan Respublikasının investisiya, sənaye və ticaret naziri, Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri Laziz Kudratov qəbul etməsi əlaqələrin davamlığının göstəricisidir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, Özbəkistan Prezidentinin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən inkişaf prosesləri Azərbaycanda böyük maraqla izlənilir. Özbəkistan Prezidentinin iqtisadi islahatlar, sosial və digər bütün sahələrin inkişafına yönəlmış siyaseti konkret nəticələr verir. Dövlətimizin başçısı Özbəkistana səfərini məmənluqla xatırlayaraq səfər zamanı bu ölkənin sənaye potensialı və tarixi-mədəni irsin qorunması ilə bağlı məsələlərin uğurla həll edilməsinin şahidi olduğunu diqqətə çatdırır. Dövlətimizin başçısı əməkdaşlığımızın inkişafı ilə bağlı qarşı-

ılıqli fəaliyyətin bundan sonra da davam etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

FÜZULİYƏ ÖZBƏKİSTAN PREZİDENTİNİN VƏ XALQININ HƏDİYYƏSİ

Xüsusi olaraq Azərbaycanın suverenliyinin bərpa olunması işində Özbəkistanın və özbək xalqının dəstəyini yüksək qiymətləndirən dövlətimizin başçısı Şavkat Mirziyoyev ilə Füzuli və Şuşa şəhərlərinə səfərlərinə də toxunaraq Füzulidə Özbəkistan Prezidentinin və xalqının hədiyyəsi olan məktəbin açılışının da rəmzi xarakter daşıdığını qeyd edib.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev tərəfindən özbək xalqı adından hədiyyə olaraq Füzulidə inşa edilən məktəb 960 şagird yerlidir. Tikinti işləri yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilib. Üç hektar ərazidə inşa edilən məktəb binası iki mərtəbə və zirzəmidən ibarətdir. Məktəbdə 40 sinif otağı, 6 laboratoriya, 2 informatika otağı, 5 funksional tədris otağı, 500 yerlik akt zalı, idman zalı, 320 yerlik yeməkxana, kitabxana var. Məktəbin həyətyanı ərazisində futbol meydançası, istirahət və keçiriləcək tədbirlər üçün yerlər, qış zolaqları, səhərgahlar, nəzarət-buraxılış məntəqəsi, qazanxana, su çənləri, transformator yarılməstəsi inşa edilib. Qeyd edək ki, Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin "Azərbaycan bizim üçün yaxın dost və zamanın sınağından çıxmış etibarlı strateji tərəfdəşdir" sözlərinin təsdiqi olan bu məktəbin inşası qardaş ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyəsində xəber verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də Özbəkistanın Füzuli rayonunda böyük məktəb inşa etmək təşəbbüsünü ölkələrimiz arasında həmrəyliyin, dostluğun, qardaşlığın növbəti addımı kimi qiymətləndirmişdir.

HƏRTƏRƏFLİ VƏ STRATEJİ TƏRƏFDƏŞLİQ MÜNASİBƏTLƏRİ

Azərbaycanın Özbəkistan, eləcə də digər

Orta Asiya ölkələri ilə gündən-güne daha da möhkəmlənən əməkdaşlığı həm ölkələrimizin və xalqlarımızın, həm də bütün türk dünəyinin inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verməkdədir. Ortaq tarixi, dini və mədəniiyyəti bölüşən, eyni kökə malik olan hər iki xalq arasındakı əlaqələr qədim dövrləri ehətə edir. Tarixən ənənəvi dostluq və qardaşlıq əlaqələri mövcud olan Azərbaycan və Özbəkistan arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci ildə qurulmuşdur. Dövlət müstəqilliklərini eldə etdikdən sonra iki dövlət arasında tarixi dostluq, qardaşlıq münasibətləri də da inkişaf etdirilib və uzun illərin sınağından çıxaraq bugünkü səviyyəyə gelib çatıb. 1970-ci ildə o vaxt Azərbaycana rəhbərlik edən Ulu Öndər Heydər Əliyevlə Özbəkistanın rəhbəri Şərif Rəşidov arasında yaranmış dostluq münasibətləri iki ölkə arasındakı əlaqələrin bugünkü inkişafının əsası olub. Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Özbəkistanın birinci Prezidenti İsləm Kərimov tərəfindən 1996-ci ildə Bakıda imzalanmış "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında dostluq və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə", eləcə də Ümummilli Liderin 1997-ci ilin iyundan Özbəkistana səfəri qarşılıqlı anlaşma, etimad və hörmətə əsaslanan gələcək münasibətlərimizin konturlarını müəyyən edib.

Prezident İlham Əliyev Laziz Kudratovun ölkəmizə səfərinin iqtisadi əməkdaşlığı möhkəmlənməsi ilə bağlı layihələrin bir dənə nəzərdən keçirilməsi üçün yaxşı imkan yaratdığını vurğulayıb.

Hazırda iki ölkə arasında hərtərəflili strateji tərəfdəşlik münasibətləri mövcuddur. Dövlətlərarası münasibətlərdə imzalanan sənədlər, bəyanatlar mühüm rol oynayır. İki ölkə arasında münasibətlər yüksələn xətlə inkişaf edir. İqtisadi sahədə əlaqələr inkişafdadır. Ticarət-iqtisadi, kənd təsərrüfatı, energetika, səhiyyə, nəqliyyat-logistika, ətraf mühitin mühafizəsi, dövlət xidmətlərinin göstərilməsi, mədəni-humanitar, sosial və turizm sahələrində əməkdaşlığın gücləndirilməsi ilə bağlı razılıq əldə olunub.

TÜRK DÖVLƏTLƏRİNİN

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva cüdoçu Hidayət Heydərovu dünya çempionu adını qazanması münasibatılı təbrük edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva cüdoçu Hidayət Heydə-

rovu Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtı Əbu-Dabidə keçirilən dünya çempionatında qızıl medal qazanması münasibatılı təbrük edib. AZERTAC xəbər verir ki, Birinci vitse-prezident bununla bağlı rəsmi Instagram səhifəsində paylaşım edib.

Paylaşımda deyilir: "Cüdoçu Hidayət Heydərovu dünya çempionu titulu uğrunda yarışlarda qəlebə qazanması münasibatılı səmimi-qəlbən təbrük edirəm! Müükəmməl çıxış edən idmançıımız yenilməz iradə, əzməkliq və məhərət nümayiş etdirərək parlaq və inamlı qəlebə qazadı! Gərgin əməyinə, Azərbaycan azarkeşləri ne bəxş etdiyi sevincə görə cüdoçumuza təşəkkür edir, ona möhkəm cansağlığı, yeni-yeni qələbələr və nailiyyətlər arzulayıram!".

TARİXİNDƏ MÜHÜM HADISƏ

Əlbəttə ki, bütün dost ölkələr kimi, Azərbaycan Prezidentinin uzaqqorən və müdrik siyaseti nəticəsində eldə edilmiş uğurlar Özbəkistanda da sevincə qarşılıqlı. Xatırlada ki, Özbəkistan keçmiş Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı məsələdə daim Azərbaycanın ədalətli məvqeyini dəstəkləyib. Vətən müharibəsi dövründə də Özbəkistan Xarici İşlər Nazirliyi tərəfləri hərbi əməliyyatları dayandırmağa, suverenlik və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə riayət etməklə, münaqişəni sülh yolu ilə həll etmək üçün diplomatik danışqlara başlamağa çağırıb.

Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun möhkəmləndirilməsi, iqtisadiyyatımızın dinamik şəkildə inkişaf etdirilməsi, investisiyaların həcmiin artırılmasını deyən Laziz Kudratov bildirib ki, Azərbaycan qlobal çağırışlara baxmayaraq infliyasiyani saxlamağa uğurla müvəffəq olub. Qonaq, eyni zamanda, vurğulayıb ki, işğal olunmuş ərazilərin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qaytarılması və tarixi ədalətin bərpa olunması tekce Azərbaycanın deyil, bütün türk dövlətlərinin tarixinde mühüm hadisə olmuşdur. Özbəkistanda da bu tarixi hadisə böyük sevincə qarşılıqlıdır. O, əməkdaşlığımızın möhkəmlənməsinə yönəlmış təşəbbüslerin reallaşması işinə göstərdiyi dəstəyə görə dövlətimizin başçısına minnetdarlığını ifadə edib.

Təbii ki, Azərbaycan-Özbəkistan münasibətləri bundan sonra da yüksələn xətlə inkişaf edəcək, bu əməkdaşlıq həm ölkələrimizin və xalqlarımızın, həm də bütün türk dünəyinin inkişafına öz töhfəsi verəcəkdir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Azərbaycan dost və qardaş İranın kədərinə şərīkdir

Prezident İlham Əliyev: "İran xalqının, Azərbaycan xalqının yaddaşında o, parlaq şəxsiyyət, böyük dövlət xadimi, Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük dostu kimi qalacaq"

Azərbaycan-Iran arasında münasibətlər tarixi keçmiş səyəkənir. İran ve Azərbaycan xalqları islam aləminə mənsub olan xalqlardır ve hər iki xalqın din, mədəniyyət, mənəvi dəyərlər baxımından yaxınlığı, eyni zamanda, ortaq tarixə malik olması dövlətlərarası əlaqələrin inkişafına müsbət dinamika verir. Bu günlərdə, mayın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinişinin iştirakı ilə Araz çayı üzərində inşa edilmiş "Xudaferin" hidroqovşaqının istismara verilməsi və "Qız Qalası" hidroqovşaqının açılış mərasiminin keçirilməsi iki ölkə arasında tarixi bir hadisəyə çevrildi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respublikasının dövlət sərhəndindəki görüşü "Tarixi bir görüş" kimi dəyərləndirərək "Biz ta qədimdən gələn ulu əcədələrimizin arzularını indi həyata keçiririk. Əminəm ki, bundan sonra da iki qardaş xalq bir-biri ilə six təməsda yaşayacaq, quraq, belə gözəl xariqələr yaradacaq", - deyə diqqətə çatdırıb. Ölkələrimiz arasında mehriban qonşuluq, qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin inkişafını təmin edən siyasetin töhfəsi olaraq uzun illərdir fealiyyət göstərən Araz, Mil-Muğan su anbarları və Araz Su Elektrik Stansiyasından sonra Araz çayı üzərində "Xudaferin" və "Qız Qalası" hidroqovşaqları və su elektrik stansiyaları layihəsinin həyata keçirilməsi onu göstərir ki, Azərbaycan və İran səmərəli əməkdaşlıq imkanlarını uğurla davam etdirəcəkdir.

"İRAN XALQI BÜTÜN HƏYATINI ÖLKƏSİNƏ FƏDAKARLIQLA VƏ SƏDAQƏTLƏ XİDMƏT ETMİŞ GÖRKƏMLİ DÖVLƏT XADİMİNİ İTİRDİ"

İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinişinin, xarici işlər naziri Hüseyin Əmir Abdullahiyanın və diger müşayiət edən şəxslərin helikopter qəzasında faciəli surətdə həlak olmaları ilə əlaqədar başsağlığı verib, matəm kitabına ürək sözələrini yazıb. Səfərlisinin müvəqqəti işlər vəkili ilə səhəbət edən Prezident İlham Əliyev "İran İslam Respublikasının Prezidenti canab Seyid İbrahim Rəisinişinin faciəli şəkildə həlak olması bizim hamımızı dərindən sarsıdı", - deyərək bu itkiyi təkcə İran xalqına, dövlətinə deyil, bütün müsəlman aləminə üz verdiyini diqqətə çatdırıb: "Seyid İbrahim Rəisi böyük dövlət xadimi idi, görkəmlə siyasetçi və İran xalqının etibarını qazanmış böyük şəxsiyyət idi. Onunla çoxsaylı görüşlərim hər zaman məndə çox böyük təessürat izi buraxırdı".

Onunla son görüşünü diqqətə çəkən Cənab Prezident bunun tarixi bir görüş olduğunu qeyd edib: "Həm o, həm də mən bu görüşü məhz tarixi görüş adlandırmışdım. Dövlət sərhəndində böyük infrastruktur layihəsinin açılışında birgə iştirakımız İran-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər möhkəm olmasından xəbər verirdi, həm xalqlarımıza, həm bütün dünyaya çox açıq mesaj idи ki, biz dostuq, qardaşlıq, biz bundan sonra da birlikdə olacaq. Açılmış mərasimindən sonra həm mərhum Prezident Reisinişin, həm də mənim rəsmi açıqlamalarımız çox ciddi siyasi məna daşıyırı. Hər iki Prezident açıq bəyan etmişdi ki, bu bölgənin geleceklə inkişafında bölgədə yerləşen ölkələr feal iştirak etməlidirlər".

"BİZ KONKRET İNFRASTRUKTUR LAYİHƏLƏRİ HAQQINDA GENİŞ FİKİR MÜBADİLƏSİ APARMİŞDIQ, ÖNƏMLİ QƏRARLAR QƏBUL EDİLMİŞDİR"

Faciənin baş verməsinin həm onun yaxınlarına, həm də onu tanınlara böyük dərəcə olduğunu bildiren Cənab Prezident onun öz həyatını İran xalqının inkişafına həsr etmesinin bir təselli verdiyini söyləyib: "İran dövlətinin milli maraqlarının müdafiə edilməsində onun xüsusi rolü var idi. Həm Prezident vezifəsində çalışdığı zaman, həm ondan əvvəlki dövrlərdə o, İran xalqının rıfahını yaxşılaşdırmağa çalışırdı və milli maraqların müdafiəsində onun böyük rolü olmuşdur".

Faciənin baş verməsindən əvvəl Azərbaycan və İranın dövlət başçıları birləşdə idilər. Nəhəng qurğuların açılışı və istismara verilməsi Azərbaycan-İran arasında münasibətlərin dəha da dərinleşməsindən töhfəsini verəcəkdir. Bu görüş və mərasim İran-Azərbaycan əlaqələrinin tarixində gözel, parlaq səhifə kimi qalacaq və layihə texniki nöqtəyi-nəzərdən əhəmiyyətli olmaqla yanaşı, iki xalqı, iki dövləti daha da sıx birləşdirəcək. "Xudaferin" və "Qız Qalası" ölkələrimiz üçün ekoloji, enerji, iqtisadi əhəmiyyət daşıyan infrastruktur layihələri olmaqla bərabər, bölgədə inkişafa, təhlükəsizliyə, dostluğa xidmət edən uzunmüddəli əməkdaşlıq körpüsüdür.

Dövlət başçılarının görüşü çərçivəsində bir sıra əhəmiyyətli məsələlər müzakirə edilmişdir. Əlbəttə ki, bölgənin təhlükəsizliyi, sabitliyi üçün İran-Azərbaycan münasibətləri əsas amillərəndir. Azərbaycan və İran bütün bəy-nəlxalq təşkilatlarda hər zaman bir-birini dəstekləyib. Bundan sonra da əlaqələrin dənik inkişafı münasibətlərin daha da dərinleşməsinə təsirini göstərəcəkdir. "İran-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafının gelecek istiqamətləri bir daha təsdiqlənmişdir və hər iki tərəfin güclü siyasi iradesi bir daha nümayiş etdirilmişdir. Bununla bərabər, biz konkret infrastruktur layihələri haqqında geniş fikir mübadiləsi aparmışdıq, önemli qərarlar qəbul edilmişdir. O görüşdə iştirak edən şəxslər bunu, əminəm ki, İranın yeni rəhbərliyinə çatdıracaqlar. Əldə edilmiş bütün razılaşmalar, əminəm ki, icra ediləcək. Çünkü bu, İran və Azərbaycan xalqlarının iradəsinə söykənir və biz mərhum Prezident Rəisi ilə səhəbət əsnasında qəti iradəmizi bildirdik ki, bundan sonra böyük layihələrin sayı çox olacaq, hem ikitərefli, həm çoxterəfli formada", - deyə dövlətimizin başçısı bildirib.

Bu layihələr, "yaşıl enerji" sahəsində ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün yeni perspektivlər vəd edir.

Ərdoğan: "Türkiyə Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyib və dəstəkləyir"

"Azərbaycan Ermənistənla uzunmüddəli sülhə sadıqlığını dəfələrlə nümayiş etdirib. İrəvan dan da oxşar mövqə gözləyirik." Bu barədə Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ankardə Nazirlər Kabine-tinin iclasının yekunlarına dair brifinqdə bildirib. Türkiye lideri əmin edib ki, Ankara Baki ilə İrəvan arasında uzunmüddəli sülhün nail olunmasına maksimum töhfə verməyə davam edəcək. "Türkiyə Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyib və dəstəkləyir", - deyə Türkiye Prezidenti vurğulayıb.

Eyni zamanda, siyasetçi Ermənistən tərəfindən işgal olunmuş 4 kəndin Azərbayca-na qaytarılması barədə razılaşmadan məmənunuşunu ifadə edib.

Türkiyə dövlətinin başçısı Azərbaycanla əlaqələrin səviyyəsini yüksək qiymətləndirib və buna misal olaraq Türkiyənin zəlzələdən zərər çəkmiş Kahramanmaraş şəhərində "Azərbaycan" məhəlləsinin tikintisi layihəsinə qeyd edib. "Kahramanmaraşda tiki-lən evlər ölkələrimiz arasında qırılmaz qardaşlıq bağlarının növbəti simvoludur", - deyə Türkiye Prezidenti vurğulayıb.

XİN: Azərbaycan "Vahid Çin" siyasetini dəstəkləyir və ölkəmiz Tayvanın müstəqilliyini tanımır

Cəri il yanvarın 13-də Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) açıqlamasında qeyd edildiyi kimi, Azərbaycan Respublikası "Vahid Çin" siyasetini dəstəkləyir və ölkəmiz Tayvanın müstəqilliyini tanımır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəhbəri Ayxan Hacızadə Tayvanda keçirilmiş seçkilər və Tayvan administrasiyasının rəhbərinin fealiyyətə başlaması ilə bağlı Azərbaycan XİN-in mövqeyi ilə bağlı yerli medianın sualına cavabında deyib.

"Xudaferin" və "Qız Qalası" ölkələrimiz üçün ekoloji, enerji, iqtisadi əhəmiyyət daşıyan infrastruktur layihələri olmaqla bərabər, bölgədə inkişafa, təhlükəsizliyə, dostluğa xidmət edən uzunmüddəli əməkdaşlıq körpüsüdür. "Əfsuslar olsun ki, gələcək layihələrin icrasını görmək ona nəsib olmadı", - deyə Cənab İlham Əliyev qeyd edib ki, tale ilə hər kəs barışmalıdır: "Ancaq yenə də deyirəm, təselli verən amil odur ki, öz həyatını İranın inkişafına qurban vermişdir və bizim yaddaşımızda, İran xalqının, Azərbaycan xalqının yaddaşında o, parlaq şəxsiyyət, böyük dövlət xadimi, Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük dostu kimi qalacaq. Bir daha başınız sağ olsun. Allah rəhmət əlesin".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Rusya sərhədçilərinin Ermənistandan çıxarılması məsəlesi son zamanlar ciddi müzakirələrə səbəb olub və fikir müxtəlifiyi də var. Nəinki fikir müxtəlifiyi, son vaxtlar Moskva və İrəvan nümayəndələri səviyyəsində fikir ayrılıqları da müşahidə olunmaqdadır. Sözsüz ki, fikir ayrılıqları iki ölkə arasında, daha dəqiq desək, Rusiya-Ermənistən münasibətlərində müəmmalı məqamların kifayət qədər olmasına təsdiqləyir.

Peskov rus sərhədçilərinin Ermənistən ərazisində qalıb-qalmayacağı məsələsinə aydınlıq gətirib

Diqqətə çatdırıq ki, Rusya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov "İnterfaks" agentliyinə bəzi məqamlar barədə fikirlərini böllüşüb. O, bildirib ki, mayın 9-da Rusya prezidenti Vladimir Putin və Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyan Rusiya qoşunlarının bir sıra rayonlardan çıxarılması barədə razılığa gəliblər. Hətta onu da diqqətə çatdırıb ki, sərhədçilərin ərazini tərk etməsi barədə İrəvan Moskvadan xahiş edib. "2020-ci ilin payızında Ermənistən

Rusya-Ermənistən münasibətlərində MÜƏMMALI MƏQAMLAR

tərəfinin xahişi ilə hərbçilərimiz və sərhədçilərimiz Ermənistən bir sıra rayonlarında yerləşdirilib. Paşinyan deyib ki, bu gün deyişmiş olan şərtlərə görə artıq belə bir ehtiyac yoxdur, ona görə də prezident Putin razılışib və hərbçilərimizin, sərhədçilərimizin çıxarılması məsəlesi razılaşdırılub", deyə Peskov rus sərhədçilərinin Ermənistən ərazisində qalıb-qalmayacağı məsələsinə aydınlıq gətirib. Sözsüz ki, rus hərbçiləri Ermənistən tərəfinin istəyi ilə Türkiye və Ermənistən-İran sərhədlərində yerləşdirilib və ele məhz öz istəyi ilə də qala bilər. Bu baxımdan da Dmitri Peskovun dediklərinin nəyə işarə olduğu da bəlliidir. Amma etiraf edilməlidir ki, bəlli olmayan Moskva ilə İrəvan arasındakı münasibətlərin müəmmalı olmasıdır və rüslər arxa çevirib xəyanət edən ermənilər özləri də hələ bilmirlər ki, vəziyyət nə yerdədir.

İndi bəzi fikir ayrılıqları artıq özünü göstərməkdədir

Onu da xatırlatmaq yerine düşərdi ki, Rusya ilə Ermənistən arasında 1992-ci il sentyabrın 30-da imzalanmış Ermənistən ərazisində yerləşən Rusya sərhəd qoşunlarının statusu və onların fealiyyət şərtləri haqqında müqaviləyə əsasən, həmin respublikanın Türkiye və İranla sərhədlərini Rusya sərhədçiləri qoruyacaq. Diqqətə de çatdırımaq lazımlı gəlir ki, Federal Tehlükəsizlik Xidməti Ermənistəndəki sərhəd idarəsinə dörd dəstə daxildir və bunlar Gümrü,

Armavir, Artaşat və Mehridə, həmçinin İrəvan Zvartnots hava limanında ayrıca nəzarət-buraxılış məntəqəsi hesab olunur. Razılığa görə Rusya sərhədçilərinin ölkədə saxlanması iki dövlətin hökumətləri tərəfindən təxminən berabər şəkildə təmin edilib. Amma indi bəzi fikir ayrılıqları artıq özünü göstərməkdədir və fərqli mövqelər müəmmalı məqamların olduğunu isbatlayır.

Dmitri Peskovun açıqlamasına Ermənistanda fərqli yanaşılır və erməni cəmiyyəti onun fikirlərini müxtəlif şəkildə qarşılayır

Müşahidələrdən görünür ki, Dmitri Peskovun açıqlamasına Ermənistanda fərqli yanaşılır. Erməni cəmiyyəti Rusya prezidentinin mətbuat katibinin fikirlərini müxtəlif şəkildə qarşılayır və bu hətta rəsmi İrəvanın qarşıq reaksiyasına da səbəb olub. Bu məsələni mediaya şəhər edən Ermənistən Tehlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan tamamilə fərqli yanaşma sərgiləyib. "Rusya tərəfi bizdən Türkiye və İranla həmsərhəd əraziləri hərbçilərimizin tərk etmələrini istəyib-istəmədiyimizi soruştı. Cavab verdik ki, onlardan üç istiqamətdən, yəni, Zvartnots hava limanından, Ermənistən-Azərbaycan sərhədindəki 17 sərhəd məntəqəsindən geri çəkilməyi, Sisian və Gorusda yerləşən Rusya sülhmeramlılarına aid iki dayaq basmasını sökməyi xahiş edirik", deyən həmin o-

Qriqoryan bununla əslində, Peskovun erməni tərəfinin Rusya sərhədçilərinin Ermənistən-İran və Ermənistən-Türkiyə sərhədlərinin mühafizəsi ilə əlaqədar Moskvadan etdiyi xahiş barədə bəyanatını faktiki olaraq təkzib edib. Maraqlıdır, niyə bu qədər fərqli fikirlər, özü də rəsmi səviyyədə səsləndirilir və görənə bu qədər müəmma, bu qədər qaranlıq məqama səbəb nədir?

Ermənistən üçün reallıqları təkzib etmək, yanlış məlumat yaymaq, doğru olmayanı bəyan etmək adı hal kimi qəbul olunur

Xüsusi xatırlatma etmək lazım gəlir ki, məhz İran və Türkiye ilə Ermənistən sərhəd məsələsinə gəlincə, orada rus sərhədçilərinin yerləşdirilməsi razılaşma ilə tənzimlənir və Rusya tərəfinə de izah edilib ki, bu məsələ hazırlıda artıq müzakirə belə olunmur. Bu fonda Rusya sərhədçilərinin Türkiyə və İranla həmsərhəd ərazilərde qalmalarını Ermənistən xahiş edib-ətməməsi ilə bağlı suala aydınlıq gətirən Qriqoryanın dedikləri də diqqəti cəlb edir. O, yəni, Ermənistən Tehlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan deyib ki, "bizim belə bir xahişimiz olmayıb". Maraqlıdır, fikirlər arasında niyə bu qədər fərqlilik və tezadlar var? Bütün bunlar nedən qaynaqlanır?

Onu da yada salaq ki, Ermənistən parlamentinin rəhbəri Alen Simonyan mart ayın-

da Rusya sərhədçilərinin Ermənistən-Türkiyə sərhədində çıxarılması barədə heç bir səhbətin olmadığını bildirsə belə, eyni zamanda Simonyan buna şübhə ilə yanaşdığını gizlətməmişdi. "Mən buna şübhə edirəm. Türkiye Ermənistənə hücum etmək qərarına gələsə, Rusya sərhədçiləri Ermənistəni qoruya biləcək və ya qoruyacaq", deyə Ermənistən parlamentinin rəhbəri o zaman açıq-əşkar şəkildə bildirmişdi. Bir sözlə, təcrübə özü de belə məqamda öz sözünü deyir və Ermənistən üçün reallıqları təkzib etmək, yanlış məlumat yaymaq, doğru olmayanı bəyan etmək çoxdandır ki, adı hal kimi qəbul olunur deyə, məsələnin nə yerde olduğu və müəmmalı məqamların mövcudluğunu barədə şübhə qalmır.

Rusya tərəfi ən azı indiki mərhələdə öz hərbi kontingentini Ermənistən ərazisindən tamamilə çıxarmağı heç ağlına da gətirmir

Sözsüz ki, erməni siyasetçilərin Moskvaya, Kreml ünvanlaşığı təxribat xarakterli bəyanatları heç vaxt Rusya Xarici İşlər Nazirliyinin diqqətindən yayınmır. Hətta bununla bağlı məhz Kreml tərəfindən kəskin fi-

kir bildirilməsi də bir növ ənənə halını alıb. Ele məhz bu ənənə fonunda da bu dəfə Rusya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova heftlik brifinqdə çox kəskin şəkildə fikirlər səsləndirib. Hətta Ermənistən Tehlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryanın dediklərini açıq-əşkar təkzib edib. Rusya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmisi Rusya tərəfinin guya öz sərhədçilərinin Ermənistən ərazisindən tamamilə çıxarılmasını təklif etməsi ilə bağlı Armen Qriqoryanın dediklərini təkzib edərək, bunların reallığa uyğun olmadığını birbaşa olaraq qeyd edib. "Ermənistən və Rusya liderlərinin keçiriləcək görüşü ilə bağlı çoxlu fərziyyələr var", deyən Mariya Zaxarova eləvə edib ki, Ermənistən və Rusya liderlərinin görüşü zamanı Ermənistən tərəfinin tələbi ilə yalnız qoşunların geri çəkilməsi nəzərdə tutulur.

Artıq aydın olur ki, niyə görə fikir ayrılıqları, müəmmalı məqamlar və qaranlıq məsələlər ortaya çıxır. Deməli, Moskva rəsmilərinin bəyanatlarından da belə nəticəyə gəlmək olur ki, Rusya tərəfi ən azı indiki mərhələdə öz hərbi kontingentini Ermənistən ərazisindən tamamilə çıxarmağı heç ağlına da gətirmir. Bunun da səbəbini bilməyən yoxdur və təkçə region ölkələri ilə maraqlananlar deyil, ele bütün dünya ictimaiyyəti də bilir ki, Kreml öz maraqları xatirine hərbi kontingentinin çıxarılması məsələsini qeyyəm mümkün hesab etmir və həmin ölkəni də bundan sonra Cənubi QafqazdaKİ təsir orbitində saxlamağa çalışacaq.

Inam Hacıyev

Dünən Sahibə Qafarovanın sədri ilə Milli Məclisin yaz sessiyasında növbəti plenar icası keçirilib. Milli Məclisin sədri əvvələcə aprel-may aylarında parlamentin bəyənəlxalq əlaqələrinin inkişafı sahəsində görülmüş işlər haqqında qısa məlumat verib. İclasın gündəliyinə 11 məsələnin daxil edildiyini bildirən S.Qafarova ilk məsələnin İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun 2023-cü ildə Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair məlumatı olduğunu söyləyib. İclasda daxili işlər nazirinin birinci müavini Seyfulla Əzimov insan alverinə qarşı mübarizəyə dair ilik məlumatı təqdim edib.

O bildirib ki, hesabat ilində insan alverinə qarşı mübarizədə normativ hüquqi bazanın və institusional mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı müvafiq işlər görülüb. Belə ki, "Azərbaycan Respublikasında insan alverinə qarşı mübarizəyə dair 2020-2024-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın icraçı qurumlarının siyahisi dəqiqləşdirilib, normativ hüquqi aktlara uyğunlaşdırımlar aparılıb. Bununla yanaşı, "İnsan alveri qurbanları üçün xüsusi müəssisələrin yaradılması, maliyyələşdirilmesi, fealiyyəti, habelə onların fealiyyətinə nəzarət Qaydaları"na əsasən insan alveri qurbanları üçün Yardım Mərkəzinin yaradılması, xüsusi müəssisədə insan alveri qurbanlarının dərman preparatları ile təmin edilməsi, təxirəsalınmaz tibbi və psixoloji yardımın göstərilmesi TƏBİB-in funksiyalarına aid edilib. Həmçinin Nazirlər Kabinetinin müvafiq Qərarı ilə "İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinator yanında İşçi Qrupun tərkibi, təşkili və fealiyyəti qaydası" təsdiqlenib. Eyni zamanda, Avropana Şurasının İnsan organlarının alverinə qarşı Konvensiyası imzalanıb, "İnsan alveri cinayətindən zərər çekmiş şəxslər, insan alverinin ehtimal olunan qurbanlarına və potensial qurbanlara xidmət edən "Qaynar xətt" haqqında" və "İnsan alveri qurbanlarının müvəqqəti yaşaması üçün sığınacaq haqqında" nizamnamələr təkmilləşdirilib.

Sonra parlamentin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruc İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun illik məlumatı haqqında bu komitənin reyini səsləndirib. O, insan alveri ilə mübarizənin müstəqillik dövrümüzün son 30 illik hüquq-mühafizə siyaseti, o cümlədən insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına yönələn dövlət kursunun mühüm nailiyəti kimi dəyərləndirib. O, rehbərlik etdiyi komitənin Milli Koordinatorun illik məlumatını qənaətbəxş hesab etdiyini bildirib.

Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli diqqətə çatdırıb ki, onun rəhbərlik etdiyi komitə tərəfindən Milli Koordinator hesabat ilində digər dövlət orqanları, Qeyri-Hökumət Təşkilatları, media nümayəndələri ilə səmərəli əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirilib. Bununla yanaşı, daxil olan müraciətlərə, o cümlədən deputat sorğularına Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən operativ şəkildə cavab verilməsi təqdirdəliyəq hesab olunub. O, komitənin Milli Koordinatorun illik məlumatını müsbət dəyərləndirdiyini bildirib. Deputatlar mövzu ətrafında aparılan müzakirələrdə çıxış ediblər, öz fikir və qeydlərini səsləndiriblər. Daxili İşlər Nazirinin birinci müavini Seyfulla Əzimov qaldırılan məsələlərə münasibet bildirib. Müzakirələrin yekununda İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun illik məlumatı səsə qoyularaq nəzərə alınıb.

Sonra Milli Məclisin sədri bildirib ki, gündəliyin növbəti 3 məsələsi beynəlxalq sazişlərin təsdiq edilməsi ilə bağlıdır. O qeyd edib ki, "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiya Qanununun tələbinə əsasən, bu qanun layihələri bir oxunuşa baxılıb, qəbul edilməlidir. Milli Məclisin sədri 2-ci və 3-cü məsələlərin Prezidentin bir məktubu ilə parlamente daxil olduğunu deyib. Elm və təhsil komitəsinin sədri Bəxtiyar Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Qazaxıstan Respublikasının Təhsil və Elm Nazirliyi arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında 2017-

Milli Məclisin plenar icası keçirilib

Parlamentin plenar icasında 11 məsələ müzakirə olunub

ci il 3 aprel tarixli Sazişə dəyişikliklər edilməsi barədə Protokol"un təsdiq edilməsi haqqında qanun layihəsini təqdim edib.

Bildirilib ki, Protokolda tərəflər arasında dövlətlərin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq bərabərlik və qarşılıqlı fayda əsasında Azərbaycanın ali təhsili sahəsində və Qazaxıstanın ali və ali təhsildən sonrakı təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi təsbit olunur. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində dövlətlərin maraqlı elm və ali təhsil müəssisələri arasında müqavilələr əsasında tələbələrin, professor-müəllim heyətinin, elmi işçilərin mübadiləsi, müxtəlif konfrans və forumlarda tələbələrin qarşılıqlı iştirakı, dövri nəşrərin, təhsil sahəsinin müxtəlif aspektləri, attestasiya və akreditasiya prosedurları, elmi dərəcələr və elmi adlar barədə, sənədlərin tanınması prosedurları haqqında məlumatların mübadiləsi nəzərdə tutulur. Təklif olunan dəyişikliklərə əsasən, tərəflər her il bakalavriat proqramları üzrə 3 nəfər, magistratura proqramları üzrə 5 nəfər, doktorantura proqramları üzrə 2 nəfər, əsas tibb təhsili və rezidentura proqramları üzrə 2 nəfər tələbenin bərabər sayıda mübadiləsini həyata keçirirlər. Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin üzvü Sahib Aliyev sənəd barədə bu komitənin müsbət reyini diqqətə çatdırıb. Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonra İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkılı "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkışaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Qazaxıstan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi arasında dəniz gəmilərinin heyət üzvlərinin ixtisas diplomlarının qarşılıqlı tanınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib. Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkılı "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Rusiya Federasiyası Hökuməti arasında Azərbaycan-Rusiya dövlət sərhədindən "Samur" (Azərbaycan Respublikası) - "Yaraq-Qazmalar" (Rusiya Federasiyası) buraxılış məntəqələri ərazisində Samur çayı üzərindən avtomobil körpüsü nənə və giriş yollarının istismarı və onlara xidmet göstərilməsi qaydaları haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi haqqında məlumat verib. Nəzərə çatdırılib ki, Saziş 2024-cü il martın 5-də Bakı şəhərində imzalanıb. Sazişin müddəalarına əsasən Tərəflər avtomobil körpüsünün istismarını öz qanunvericiliyinə uyğun olaraq 12 il müddətində növbə ilə həyata keçirəcəklər.

Saziş əsasən hər bir tərəf öz dövlətinin ərazisində avtomobil körpüsünə giriş yollarının istismarını və onlara xidmet göstərilməsi

yularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Parlamentin sədri gündəliyin növbəti iki məsələsinin Prezidentin bir məktubu ilə Milli Məclisə daxil olduğunu və mahiyyətə bir-biri ilə yaxın olduğunu qeyd edib. O bildirib ki, layihələrə parlamentin iki komitəsində - Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu və Əmək və sosial siyaset komitələrində baxılıb. Sonra Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Bəhrəz Məhərrəmov "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini (üçüncü oxunuş) nəzəre çatdırıb. O, məsələ barədə əvvəlki iki oxunuşda geniş məlumat verildiyini, sənədin deputatlar tərəfindən dəstəkləndiyini söyləyib və olduğu kimi səsə qoyulmasını xahiş edib.

B.Məhərrəmov, habelə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin gündəliyin növbəti məsəlesi - Əmək Məcəlləsində və Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi ilə bağlı müsbət reyini de səsləndirib. Əmək və sosial siyaset komitəsinin sədri Musa Quliyev Əmək Məcəlləsində və Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) barədə fikirlərini açıqlayıb. O, əvvəlki iki oxunuşda layihə barədə etrafı məlumat təqdim edildiyini, məsələ ilə bağlı komitəye əlavə təklifin daxil olmadığını, mətndə dəyişiklik edilmədiyini bildirib və sənədin dəstəklənməsini xahiş edib.

Qanun layihələri ayrı-ayrılıqla səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Sonra İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Elnur Allahverdiyev Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini (üçüncü oxunuş) təqdim edib. O, heç bir irad və təklifin daxil olmadığını nəzəre alaraq, sənədin olduğu kimi səsə qoyulmasını xahiş edib.

Qanun layihəsində COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar qeyri-rezidentlərə 2024-cü il martın 1-dən 9 ay müddətinə vergi azadılmanın nəzərdə tutulduğu bildirilir. Sənəddə malların təqdim edilməsinə, işlərin görülməsinə və xidmətlərin göstərilməsinə celb olmuş qeyri-rezident şəxslərin bu fealiyyət çərçivəsində eldə etdiyi gəlirlərin gelir vergisindən, mənfeət vergisindən, malların idxlə da daxil olmaqla ƏDV-dən azad olunması təklif olunur. Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib. Milli Məclisin sədri diqqətə çatdırıb ki, növbəti məsələ "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Parlamentin sədri qeyd edib ki, layihə uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır və qanunvericiliyin tələbəne əsasən, bir oxunuşda qəbul edilir.

İclasda Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov bu məsələ barədə bildirib ki, layihədə "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında" Qanunun 9-cu maddəsinə və "Özel tibb fealiyyəti haqqında" Qanunun 13-cü maddəsinə təklif olunan dəyişiklikdə "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Qanunun 3.4.12-ci maddəsində göstərilən bir nəzarət-kassa aparatının çeki üzrə hesablaşma tələbi əlavə olunur. Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib. S.Qafarova gündəliyin sonuncu məsələsinin ikinci oxunuşda müzakirəyə təqdim edilən İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi olduğunu bildirib.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Bəhrəz Məhərrəmov layihə barədə məlumat verib. O diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidenti tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim olunmuş sənəddə yeni 405-1-ci və 451-1-ci maddələrin əlavə edilməsi təklif olunur. Qanun layihəsi ikinci oxunuşda səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonda Milli Məclisin sədri xatırladı ki, İranın Prezidenti Seyid İbrahim Reisi, xarici işlər naziri Hüseyin Əmir Abdullahiyan və digər müşayiət edən şəxslər helikopter qəzasında faciəvi şəkildə həlak olublar. S.Qafarova faciə ilə əlaqədar dost və qardaş İran xalqının kədərində şərīk olduqlarını bildirib və həlak olanlara Allahdan rəhmət, onların yaxınlarına və bütün İran xalqına səbir dileyib. İclasda qəza nəticəsində həlak olanların xatırı bir dəqiqəlik süxutla yad edilib.

"Tarixi görüşün böyük nəticələrini çox qısa zamanda görəcəyik"

Mayın 19-da Prezident İlham Əliyevin və İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisini istirakı ilə Araz çayı üzərində inşa edilmiş "Xudafərin" hidroqovşağıının istismara verilməsi və "Qız Qalası" hidroqovşağıının açılış mərasimi keçirilməsi, dövlətimizin başçısının orada verdiyi açıqlamalar, mesajlar kifayət qədər önəmli məsələdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Elşad Məmmədli deyib.

Elşad Məmmədli sözlərinə bələ davam edib: "Önce onu qeyd edim, bilirsiz ki, bu görüşdən bir neçə saat sonra İbrahim Rəisi digər İran rəsmilərlə birgə helikopter qəzasına düşdü və dənəsini deyişdi. Çox üzücü hadisədir. Həyatda belə gözlənilməz faciələr qəçilməzdər və bu da bir qismətdir.

Rəisi ilə görüşdə prezidentlərin verdiyi mesajlar, açıqlamalar təbii ki, şəxsi fikirlər deyil, dövlətin birbaşa mövqeyidir. Bu baxımdan qeyd etməliyik ki, İbrahim Rəisidən sonraki dönmədə də 19 mayda kontriller bəyan edilən siyaset və six əməkdaşlıq davam edəcək. Bir ince məqamı da qeyd edək ki, de-faktı İranın siyasetini ali dini lider müəyyənəşdirir. Bu baxımdan İranın yeni prezidenti olacaq şəxs də, ona qədər dövləti idarə edən şəxslər də məhz 19 mayda Azərbaycanla bağlı bəyan edilmiş siyaseti davam etdirəcəklər.

19 mayda "Xudafərin" və "Qız Qalası" hidroqovşağılarının işe salınması tədbirin özünə gəlincə, Azərbaycan Prezidenti çox aydın mesajlar və məlumatlar verdi: Xüsusi qeyd etdi ki, bu gün çox əlamətdar bir gündür.

Bilirik ki, müəyyən bir dövrde İranda Azərbaycanla dostluğun korporativ maraqları naməne pozmağa çalışın qüvvələr müxtəlif təxribatlar törətdilər. Lakin artıq onlar meydana qazana bilmədilər və

Azərbaycan Prezidenti "Bu gün keçirilən mərasim dostluğumuzun növbəti təzahürüdür. Bu gün İran-Azərbaycan dostluğunun nə qədər möhkəm olmasına bütün dünya görür. Bu dostluğun dərin kökləri, dərin tarixi var. Əsrlər boyu İran və Azərbaycan xalqları bir yerde yaşayıb-yaratmışlar və bu gün bu möhkəm zəmin üzərində qurulan dövlətlərə münasibətlər, hesab edirəm ki, en yüksək səviyyəyə qalxıb" deməkə, bədxahların arzusunu gözündə qoyma.

Dövlət başçımızın "Bugünkü mərasimin tarixi əhəmiyyəti, o cümlədən ondadır ki, ilk dəfə olaraq İran və Azərbaycan prezidentləri sərhəddə görüşürələr. Bu, bir daha onu göstərir ki, bu sərhəd dostluq sərhədidir, qardaşlıq sərhədidir. Qədim tarixdən gələn qarşılıqlı hörmət, anlaşma, dəstək hissəsi bu gün həm bu nəhəng la-

yihədə, aparılan danışılarda və əldə edilmiş razılaşmalarda özünü göstərir, eyni zamanda, gələcək planlarımızda özünü göstərəcək" deməkə, bəyan etmiş oldu ki, Azərbaycan bütün davranışlarında səmimidir, müterəqqi regional siyasetinə sadıqdır.

Prezident açıq şəkilde dedi ki, bəlgənin sabitliyi, gələcək təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirməsi üçün İran-Azərbaycan dostluğu, qardaşlığı önəmli amıldır. Bu, kifayət qədər aydın mesajdır və dövlətimizin bəlgənin əminəmanlığı üçün əlinən gələn hər şeyi etməsinin bariz nümunəsidir.

Təbii, İranla münasibətlərin inkişafı kontekstində nəqliyyat dəhizlərində, energetika sahəsində six əməkdaşlıq böyük perspektivlər vəd edir. Bunlar bəlgənin sabitliyi və inkişaf üçün mühüm faktorlardır. Prezident heç də təsadüfən demədi ki, İran-Azərbaycan əlaqələrinin gələcək inkişafı da çox müsbətdir.

Hesab edirəm ki, bu tarixi görüşün böyük nəticələrini çıx qısa zamanda görəcəyik.

Əlbəttə, bu mərhələnin yetişməsi, İranla qeyd edilən əməkdaşlıq formatına keçid tamamilə yeni bir mərhələdir və bu, məhz Prezident İlham Əliyevin doğru siyasetinin nəticəsidir".

Ayşən Veli

"Onlar qırmızı xətti çoxdan keçiblər"

EKSPERT TƏNQİD ETDİ

"T" eleviziyyada səhbət bizim məişətimizin pozulmasından getmir. Televiziyalarda, ucuz şou programlarında Azərbaycanın adət-ənənəsini, aile deyərlərini aşağı salan və məhv edən şou programdan gedir. Bu şou programlarında insanların şəxsi həyatını öne çəkmək, ictimaiyət dirmək, onu fagir, yetim, yaziq görkəmədə vermək-lə reyting qazanırlar. Əslində qalsa bu heç doğru deyil. Bir neçə aspektdən doğru deyil. Ona görə ki, hər hansı bir fərd ictimai bir şəxs deyilsə, adı bir insandırsa onun problemini ictimaiyət dirmək o qədər də vacib deyil və lazımdır deyil. Qanunla da bu olmaz. Yəni, hər hansı bir şəxs ictimai fi-qurdursa, ictimai əhəmiyyət daşıyan şəxsdirse təbii ki onun bu və ya digər məsələlərlə bağlı, hətta ailədaxili olsa da müəyyən mənada xəber formasına salıb cəmiyyətə çatdırmaq olar". Bu

sözələri SİA-ya açıqlamasında media eksperti Yadigar Məmmədli deyib.

Yadigar Məmmədli sözlərinə bələ davam edib: "Amma bu şou programları əslinde bütün hədələri aşıblar, qırmızı xətti çoxdan keçiblər. Orada hər dəfə həm insanları alçaltmaqla, həyat tərzini çilpaqlığı ilə göstərmək, həm də oradakı o epizodlarda bize dədə-babalarımızdan miras qalan aile modeli, əxlaq adət-ənənələri yerlə-yeksən etmək-lə məşğuldurlar. Buna qarşı çıxməq lazımdır və təbii ki bu kimi məsələlər müzakirə olunmalıdır. Söhbət təkçə həmin televizyonların rəhbərləri ilə görüş bitməz. Televizyonlarda, daha çox özəl kanallarda bunlar geniş yer alır. Özəl kanallarda bildirilir ki, biznes strukturudur, bu qədər pul getirilməlidir, ona görə de reyting olmalıdır, reklam getirməlidir. Amma bu qəbul oluna bilməz. Televiziyanın cəmiyyəti maarifləndirmə missiyası da var.

Camaatın məlumatlandırılması, ümumiyyətlə bu məsələlərdə düzgün bilgi alınması çox önemlidir. Ona görə də məhz televiziya rəhbərləri yox, daha geniş formatda müzakirə olunmalı, dəyirmi masalar təşkil edilməlidir. Məsələn, mən düşünürəm ki, televiziya ile bağlı şura var. Orada bu məsələ onların diqqətine çatdırılmalıdır. Onların özlərinin monitoring qrupları var. Niye bu məsələləri araşdırırlar, ictimaiyət dirmərlər, onlarla bağlı ölçü götürmürərlər? Eyni zamanda bu Audiovizual Şurasının üzərində çox ciddi müzakirə olunsun və ictimaiyətə çatdırılsın. Lazım geldikdə vizual şurasının həm də bələ bir selahiyəti var ki, televiziya rəhbərliyinə qarşı hər hansı sanksiyalar, cərimələr tətbiq edə bilərlər. Bütün qırmızı xətləri çoxdan keçən həmin şou programlarının fəaliyyəti ilə bağlı müəyyən məhdudiyyətlərə bağlı cərimələr də edilsin".

Ayşən Veli

"AXCP-nin bu səpkili tədbirlərə qatılmaması başa düşülən deyil"

Artıq son bir neçə ildir ki, ölkədə yaranmış yeni siyasi münasibətlər fonunda siyasi partiyalarla dövlət orqanları, dəha konkret desək, Prezident Administrasiyasının Siyasi Partiyalar və qanunverici hakimiyyətlə iş şöbəsi arasında kifayət qədər normal münasibətlər və əməkdaşlıq müşahidə olunmaqdadır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov deyib.

O bildirib ki, adı çəkilən şöbənin rəhbəri Ədalət Vəliyevin və eləcə də şöbənin əməkdaşlarının siyasi partiya rəhbərləri ilə görüşləri müntəzəm xarakter alıb: "Mən özüm də ayrı-ayrı vaxtlarda bu səpkili görüşlərin iştirakçısı olmuşam. Görüşlərdə istənilən məsəlenin müzakirə edilməsində də hər hansı məhdudiyyət yoxdur. Bu səpkili konstruktiv əməkdaşlıq təbii ki, olduqca əhəmiyyətlidir və hər kəs tərəfindən də olduqca müsbət qiymətləndirilir.

Xüsusi indiki mərhələdə, dünyada və eləcə də Cənubi Qafqaz regionunda gərgin vəziyyət fonunda siyasi dialoqun əhəmiyyəti olduqca önəmlidir. Məhz hakimiyyətlə siyasi partiyalar, dövlət qurumları ilə müxalifət partiyaları arasında münasibətlərdəki konstruktivlik ölkəmizi bu gərginlikdən kənarlaşdırma imkanı verir.

Her birimiz Gürcüstanda və Ermənistanda baş verən hədələrə şahidlik edirik. Şübhəsiz ki, bu hadələr ayrı-ayrı

Üçüncü dövlətlərin sıfarişləri əsasında həyata keçirilir. Ölkəmizdə də bu cür xaosdan qorunması üçün münasibətlərin daimi olaraq konstruktiv əməkdaşlıq səviyyəsində saxlanılması çox böyük ehtiyac var. Buna isə yalnız milli birliklə nail olmaq mümkündür. Bu baxımdan bu gün ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların demək olar ki, əksəriyyətinin xaricdən gələ biləcek hər hansı bir təhlükəyə qarşı vahid cəbhədən çıxış etməyə hazır olması olduqca sevindiricidir".

"Məlumdur ki, bir neçə gün bundan əvvəl siyasi partiyalarla dövlət orqanları arasında konstruktiv əməkdaşlığın qurulması və inkişaf etdirilməsi məqsədilə dəha bir tədbir baş-

tutdu. Prezident Administrasiyası tərəfindən Milli Məclis Aparatının, Mərkəzi Seçki Komissiyasının, Hesablaşma Palatasının, Ədliyyə və Maliyyə nazirliklərinin, habelə 25 siyasi partiyadan nümayəndələrinin iştirakı ilə baş tutan bu tədbir müsbətlərin daha bir üst səviyyəyə qaldırılması baxımından olduqca məhsuldar oldu. Onu da qeyd edim ki, dövlət qurumları ilə bu tərkibdə görüş ilk dəfə idi ki, keçirildi. Görüşdə iştirak edən biri olaraq deyim ki, tədbir siyasi partiyalar haqqında yeni qanunun tətbiqi və bütövlükdə siyasi partiyaların bu proseslərde iştirakının səviyyəsi, maliyyə hesabatlılığının izahı və ən əsası da siyasi partiya rəhbərləri tərəfindən ayrı-ayrı problemlərin qaldırılması baxımından olduqca əhəmiyyətli oldu.

Görüşdə ölkədə mövcud olan 26 siyasi partiyadan AXCP-nin çıxməq şətərində iyirmi beşinin iştirakı da olduqca təqdirəlayiq haldır. AXCP-nin bu səpkili tədbirlərə qatılmaması isə əslində başa düşülən deyil. Əgər məqsəd ölkədə mövcud olan bu və ya digər problemləri qaldırmaq və onları həllinə nail olmaqdır, bu səpkili tədbirlər bunun üçün ən yaxşı platformadır. İkinci bir tərəfdən belə tədbirlərin mütemadi təşkili milli birliyin və həmreyliyin dəha da möhkəm ləndirilməsində mühüm rol oynayır ki, bu da olduqca önemlidir" - deyə o, əlavə edib.

Söylü Ağazadə

Brend xəstəliyi: qlobal istehlak səbəkəsi kimə işləyir?

Brend məhsula sim-patiya, pərəstiş son-10-15 ilin ciddi xə-teliyinə çevrilib. Qazandığı pulu son qəpiyinədək brend məhsullara xərclə-yen, aldığı əşyaları, geyim-ləri istifadə etməyən və bu alışqanlığını ram edə bil-məyənlərin sayı artır. Əger insan brendə önmə verir-sə, bu marağına rəqmən brend olmayan və bəyəndi-yi hər şeyi alıb istifadə edə bilirsə, bu, normaldır. Lakin insan aludə olduğu brendləri həyat tərzinə ce-virirsa və özünü brendsziz təsəvvür edə bilmirsə, deməli, pataloji hal mövcud-dur.

İnsanların istehlak aludəciliyi və bu proses zamanı seçimlərinin yalnız brendlərdən olması obsesif brend istifadəsi və ya brendomaniya kimi xarakterə edilir. Bu cür insanlar aldiqları məhsulun öz standartlarını yüksəldiyini düşün-nərk də bahalı və elit görünümek üçün son qəpiyedek xərcləy-bilirlər. Əvvəlce bir maraq olan brend məhsulları almaq meyli, zaman keçdikcə brend asılılığına əvvəlce bilər. İnsanların brend məhsullara üstünlük verməsində bir çox səbəblər ola bilər, amma ən başlıca səbəb kütləvi informasiya vasitələri, sosial şəbəkələrdir.

Həyatını yalnız brend məhsul istehlak etməyə həsr etmiş insan-

lar həm öz aludəciliyi üçün, həm de başqalarının təqdirini qazana-cağını düşündükleri üçün brend məhsullara üstünlük verir. Bu zaman önemli olan o məhsulun qiyməti, keyfiyyəti və istifadəyə yararlılığından çox, o markanın yaratdığı və cəmiyyətdə formalaşan imicidir. Brend istifadə etdiyi zaman o markanın yaradacağı təsir, brend məhsul ilə integrasiya olunaraq özünü daha dəyərlə və əhə-miyetli hiss etmesi əslində ciddi psixoloji problemdir.

Beləcə brend imicini hər şey-dən üstün tutan, bütün həyatını brend əşyaları istehlaka kökləyən bir həyat tərzi yaranır. Sevdiyi brendi ala bilmirsə, özünü dəyər-siz və əhəmiyyətsiz hesab edən, kreditlə, borcda isteyinə nail olan

insanların sayı çoxalır. Ele bir dövrde yaşayı-ri ki, hərtərəfli təzyiqə məruz qalıq - mədəni, sosial, texnoloji zoraki-liq əhatəsində var ol-maşa çalışırıq. Elecə də yeniyetmə və gənc-lər orta hesabla gündə 7 saat informasiya hü-cumuna məruz qalır. Bu da o deməkdir ki, fikri, düşüncəsi yeni formalaşan insanlar qlobal istehlak şəbəkə-si tərefindən ciddi for-mada hədəfə alınır. Gənclər arasında for-malaşan sosial qruplar onların kimliyini müə-yənləşdirir. Brend geyim-məyənlər sıxışdırılır, alış-veriş etdiyi mağazaları öz şəxsiyyət vesiqəsi-ne çevirən gənclərin sayı artır. Brend asılılığı olan həmyaşlı-ları tərefindən hör-met görmək, rəğbət qazanmaq istəyən gənclər bu qlobal istehlak iqtisadiyyatı üçün ciddi bazardır.

Kredit kartları ilə hər şeyin asanlıqla alına bildiyi bir mü-hitdə reklam strate-giyası əhəmiyyətli rol oynayır. Bu cür reklamlarla insanla-ra kredit kartından

istifadə edərək limitsiz istehlakın mümkün olduğu mesajları ötürür-lür. Davamlı olaraq bu cür reklam yağışına tutulan gənclər özünü marka, brend xəstəliyinə yoluxmuş olmağından xəbərsiz olur, bunu bildirənlərə qarşı aqressiv olur. Xüsusilə mənəvi boşluqda olan, ailəvi problemləri olan insanlar içindeki boşluq hissini aradan qaldırmağa brend məhsullara meyilliliklə çalışır. Bonuslarla, hə-diyyə məbləğlərlə alış-verisi cəl-bedici edən qlobal istehlak şəbəkəsi özünə daha çox qurban topla-maqla bu cür insanların sayını artırır.

mi böyüyürlər, həmyaşlıları ara-sında sözlerinin çəkisi olur, rəğbət görürler. Belə uşaqlar cəmiyyətə faydalı fərd kimi formalaşırlar, çünki ailədə özünə hörmət və qay-ğı görüb, sevgi ilə böyüküb. Aile-sində sevgi böyükən bir uşaq xoş-bəxt və məmənun olmaq üçün əlavə yollar axtarır, özünü dəyərlə hesab etmək üçün bahalı məhsul almağa, brend geyinməyə ehtiya-ci olur.

Ailə ilə ziddiyətli münasibət-lər neticəsində uşaqlar valideynlə-rini cəzalandırmaq üçün onları maddi olaraq yüklemək istəyir, on-lardan görə bilmədiyi qayğını ba-

Təbii ki, brendlərin keyfiyyətini inkar etmek olmaz, lakin 20 manat də-yərində olan pambıq köy-nəyin brend adı ilə 2000 manata satılması isteh-lakçını avam yerinə qoymaqdan başqa bir şey de-yil. Biz brend asılısı oldu-ğumuz zaman məhsulun həqiqi dəyərini görə de-yil, üstüne yazılmış ada góre ödəniş edirik. Bizi cəlb edən məhsulun keyfiyyəti yox, bahalı alış-ve-

halı əşya alırdaraq görmək istəyir. Bu gün bizi özümüzə qapanmağa məcbur edən, meyilimizi alış-verişə, brend məhsullara salmağa vadar edən ən ciddi prob-lem ünsiyyətsizlikdir. Biz demək olar ki heç kimle görüşmürük, da-ha dəqiq desək, real görüşmürük. Həyatımızı virtual yaşayırıq, həmi-shə kiməsə nəse sübut etməyə çalışıraq, brend geyimlə çəkdirdiyi-ziş şəkilləri paylaşıb təqdir, rəğbət gözləyirik. Brendlər bize, bizi yaxşı hiss etdirmək üçün məhsul satırı, öz bazarını genişlətmək,

rişin verdiyi həzdir. Bahalı alış-veriş həvesi, bütün sektorlarda brendlərə aludə olmaq fərdi və ya aile bütçəsini mehv edə bilər.

Ailə, bizim həyatımızda biz hə-le doğulmadan əvvəl başlayan və ömrümüzün sonuna qədər təsirini qoruyan bir qurumdur. Bizim şəxsiyyətimizi iqtisadi, mədəni, mə-nəvi, sosial və fizioloji təsirləri ilə öz ailəmiz formalaşdırır. Ailə insa-nın mənəvi inkişafında ən mühüm mühit və sosial institutdur desək, yanılmarıq. Uşağın özünü tanıma-sı, şəxsiyyətini təsdiq etməsi, cə-miyyətə adaptasiyası üçün vali-deyn münasibəti çox önemlidir. Demokratik, tolerant abu-havası olan evlərdə uşaqlar müsteqil qə-rarlar qəbul edən sosial fədlər ki-

daha çox adamı tora salmaq, daha yaxşı qazana bilmək üçün satır. Biz maya dəyəri 10 manat olan bir əşyaya 100 manat verəndə mənə-vi rahatlanıqsısa deməli səhheti-mizlə bağlı ciddi problemimiz var. Əger bütün enerjimizi hansısa məhsulu satın ala bilmək üçün sərf ediriksə, məhsulun bize xid-mət etməsi yerinə, biz onu almaq üçün brend mağazalara xidmet ediriksə, deməli öz həyatımızı ya-şamaq yerinə brend və markaların bize təlqin etdiyi həyatı yaşayırıq - endirim güdməklə, kredit kartını faizlərə bölməklə, əynimizdəki brend geyim ilə özümüzü təsdiq etməyə çalışmaqla.

Lale Mehrali

Böyük Qayıdış: yenidən qurulan ŞUŞAMIZ

Prezident İlham Əliyev: "Şuşa 28 il yarım əsarətdə idi, ancaq əyilmədi, sındmadı, öz ləyaqətini qorudu, milli ruhunu qorudu"

Bu gün Şuşa bu gün yeni bir dövrünə qədəm qoyub. Böyük Qayıdış üçün lazımi tədbirlər həyata keçirilir və burada reallaşdırılan infrastruktur layihələr və tədbirlər bir daha sübut edir ki, mürqəddəs şəhər yenidən dirçəlib, inkişaf edir, geniş abadlıq və quruculuq meydanına çevrilib. 28 ilə yaxın bir tarixdə erməni işğalında qalan Şuşamız azad olundu. Əsrlərdən səsi eşidilən, hər zaman toy-büsətli olan Şuşamız tarixinin dönmələrində çox hücumlara məruz qalsa da, başını dik tutub, əyilməz, məglubedilməz olub. Çox gözəl dikilib bu diyara. Hər daşında bir tarix yaşar, bir tarix danişalar. 28 il erməni işğalı altında qalan Şuşamız bu gün azad nəfəs alır. 2021-ci il mayın 7-də Prezident İlham Əliyev Şuşa şəhərinin Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı elan edilmesi haqqında Sərəncamı bu şəhərin böyük mədəniyyət beşiyi olduqdan bir daha təsdiqlədi.

"Qafqazın sənət məbədi", "Azərbaycan musiqisinin beşiyi" və "Şərqi konservatoriyası" adlandırılaraq Şuşadan gələn səslərdə böyük bir dünyadan söz açılır. Kimlərin səsi, ünү gəlmər bu diyardan? Mir Möhsün Nəvvab, Baba bəy Şakir, İşgəndər bəy Rüstəməbəyov daha kimilər Şuşa bulağından su içib. Xüsusi olaraq qeyd edək ki. Şuşada təkcə XIX əsrde 95 şair, 22 musiqişünas, 58 xanəndə, 12 nüsxəbənd, 19 xəttat, 16 neqqas, 8 memar, 5 astronom, 16 hekim, 42-yə qədər müəllim və s. olmuşdur. Şuşanın işğalı nəticəsində azərbaycanlıların tarixi izlerini silmək məqsədilə vandallar 600 yaxın tarixi memarlıq abidəsini, o cümlədən Pənahəli xanın sarayı, Yuxarı Gövhər ağa məscidini, Aşağı Gövhər ağa məscidini, Xurşidbanu Natəvanın evini, Molla Pənah Vaqifin məqbərəsini yerlə-yeysən etmiş, 7 məktəbəqədər uşaq müəssisəsini, 22 ümumtəhsil məktəbini, mədəni-maarif, kənd təsərrüfatı texnikumlarını, orta ixtisas musiqi məktəbini, 8 mədəniyyət evini, 22 klubu, 31 kitabxananı, 2 kinoteatri, 8 muzeyi, o cümlədən Şuşa Tarix Muzeyi, Azərbaycan Xalça Muzeyinin filialı və xalq tətbiqi sənəti muzeyi, Qafqazda yeganə olan Şərqi musiqi alətləri fabrikini daşıtmış, buradakı nadir sənət incilərinə talmış və məhv etmişlər. Belə bir eməl sahibi olmaq əlbəttə ki, onların iç dünyasından yağan bir ideologiyani göstərir - faşist ideologiyasını. Belə vəndlilik əməllərinin müəllifi olanlara nə ad vermək olar? Hərdən susursan da, söz tapa bilməyənde. Üzeyirlər, Bülbüllər yetirən torpağın səsini-sədəsini kömürmək qeyri-mükündür. Çünkü hər daşının yaddaşı bizi qeybdən gelən səslərə yaxınlaşdırır. Tarixin dönmələrinin Şuşamızın hər yerindən xalq ruhunu əks etdirən musiqi sədaları eşidilib. Şuşada, Cıdır düzündə festivallar, tədbirlər keçirilib, xalqın ruhu, istəyi öz ifadəsini tapıb. Bu şəhərin Azərbaycanın mədəniyyət tarixinde özünəməxsus yeri ve rol var. Şuşanın yetirdiyi sənətkarların her biri mədəniyyət tariximizdə dəsti-xətti ilə seçilib. Azərbaycan muğam sənətinin böyük ustası, musiqimizin xanı, Xan Şuşinski kimi. Bu ecazkar səslər sırasında adını çəkə biləcəyimiz kifayət qədər təməni sima var.

QALIB XALQIN BAYRAM BÜSATI

Fəsillerin hər birində özünəməxsus gözəlliyyə qərq olan

Şuşamız baharın göz oxşayan ətirli çiçəklərinin ahəngində musiqili dünyası ilə yenidən dünyanın müxtəlif yerlərindən qonağı olan insanlara isti nefəslər qucağını açdı. Toy-büsətli Qarabağımızın incisi "Xaribülbul"ün sədəsi ilə dağları, daşları aşaraq, yenidən xoş ovqatını dünyaya yaydı. Xalqın milli və klassik musiqisi dağları-dərələri aşdı. Bundan qürurverici ne ola bilərdi? Vaqif Poeziya Günləri sözümüzün, şeirimizin, ədəbiyyatımızın bayramına çevrildi. Bildiyimiz kimi, Şuşa şəhəri 2023-cü ildə həm də Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı (TÜRKSOY) tərəfindən "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilmişdi. "Xaribülbul" Beynəlxalq Musiqi Festivalında TÜRKSOY-a daxil olan ölkələr, regionun türkdilli ölkələri və xalqlarının yaradıcı kollektivləri iştirak etdilər. Xoş ehvali-ruhiyyəli bu musiqi bayramı bir daha dünyyanın nəzər nöqtəsində oldu. Bir daha sərgilədi ki, mühərribəni qalibiyetlə başa vuran bir xalqın beynəlxalq festivalları da möhtəşəm olur.

GERÇƏKLİYƏ ÇEVİRİLƏN ARZULARIMIZ

Uzun illərdən sonra yenidən Şuşada, Cıdır düzündə "Xaribülbul" musiqi festivalının keçirilməsi bir daha dünyaya göstərdi ki, işğaldən azad olunan torpaqlarımız ezelə sakınlərini qeynuna alanda belə əzəmətli, möhtəşəm olur. Bu xalqın övladları kimi, onun gülü-çiçəyi də, atları da vəfalıdır. Artıq neçə ildir ki, Xaribülbulümüzün ətri dünyaya öz ətrində yayılır. Bu qoxu ondan duyulan VƏTƏN qoxusudur. Şuşamızın qoxusudur. Bu ətri duya biləcək insanlar Vətən anlayışının nə demək olduğunu anlayanlardır. Hər bir azərbaycanının qürüruna çevrilən "Xaribülbul" Beynəlxalq musiqi festivalı! Musiqi beşiyi, musiqi məbədi olan Şuşada belə bir tədbirin keçirilməsi hər birimizin mürqəddəs arzusu, istəyi idı ki, bu gerçəklilikə çevrildi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirmişdir: "Biz öz dini, milli, mənəvi köklərimizə bağlı olan xalqıq. Əks-təqdirdə, biz heç vaxt işğala son qoya bilməzdik. Biz bütün bu illər ərzində bir amalla yaşamışq - torpaqları azad edək, ədaləti bərpa edək, milli ləyaqətimizi qoruyaq və buna nail oldug".

"Xaribülbul" Beynəlxalq Festivalında Şuşanın qoynunda ifa olunan milli musiqimizin sədalarının Şuşa dağlarına yayılması əlbəttə ki, böyük bir sevgimizin izhəridir. Şuşada ilk dəfə "Natəvan" operasının təqdimini böyük bir mənə kəsb etmiş oldu. Qarabağ xanının qızı, Azərbaycan şairi Xurşidbanu Natəvanın həyat və yaradıcılığına, o dövrdə Qarabağda baş verən ictimai-siyasi hadisələrə həsr olunan opera Şuşada ilk dəfə nümayiş olundu.

“VERİLƏN GÖSTƏRİŞLƏR YERİNƏ YETİRİLİR”

Bu gün Şuşada görülən işlərin miqyası çoxdur. Hər daşı, hər abidəni yenidən qurulur. Zəfer qazanan xalq hər qarış torpağına, məhz ruhuna uyğun olaraq nefəs verir. Axı bu günü illərdir ki, gözləyirdik. Gözləyirdik ki, bizim yolumuzu gözleyən torpaqlarımıza nefəs qataq. Əlimizlə, zəhmətimizlə, səsimizlə, addımlarımızla. Bu gün bizlər nəsib oldu. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilən Şuşa şəhərində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırıqına əsasən və dövlət başçısının bilavasiti nəzarəti altında qədim tarixi və memarlıq əsləbini qorunub saxlanılmaqla Şuşa şəhərinin, tarixi və dini abidələrin, müzeylərin planlı şəkildə bərpa olunması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər keçirilir. Şuşada Gövhərəğa məscidinin bərpası Azərbaycanın öz dərəylərinə milli-mənəvi islami dəyərlərinə olan ehtiramın nümunəsidir. Dövlət başçısının bildirdiyi kimi, "Bundan sonra biz Şuşada əbədi yaşayacaq və Şuşanın bərpa edilməsi artıq başlanmışdır. Verilən göstərişlər yerinə yetirilir".

Prezident İlham Əliyev həle Vətən müharibəsindən önce qeyd etmişdi ki, ərazi bütövlüyüümüz bərpa edildikdən sonra Üzeyir Hacıbəylinin, Natəvanın, Bülbüllün büstləri Şuşaya qaytarılacaq. Azərbaycan Prezidentinin bu sözləri artıq realliga çevrildi. Həmin dahi şəxsiyyətlərin büstləri Şuşada yenidən əvvəlki yerlərində bu qədim Azərbaycan şəhərinə gələn qonaqları salamlayır. Bu gün Üzeyir Hacıbəylinin, Xurşidbanu Natəvanın, Bülbüllün Şuşadakı büstləri öz məkanlarında rahat nefəs alır.

ŞUŞADA ABADLIQ-QURUCULUQ İŞLƏRİ

Bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Şuşada abadlıq-quruculuq işləri geniş vüset alıb. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi açıldı. Qeyd edək ki, Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib. Bildiyimiz kimi, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Mehmandarovların malikanə kompleksi Mehmandarov nəsilinin nümayəndələri tərəfindən XVIII əsrə inşa olunub. Yaşayış kompleksinə böyük yaşayış binası, kiçik yaşayış binası, ailə məscidi və bulaq daxildir. 2021-ci ilin oktyabr ayından etibarən, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazi-dəki ailə məscidi və bulaqda təmir-bərpa işləri aparılıb, bulağın damı əvvəlki vəziyyətinə getirilib. Yaşayış evinin həyətinde XX əsrin əvvəllerinə aid tarixi fayton da dövrünün texnologiyalarına uyğun bərpa edilib

BMT Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvündən biri olan və "Avropanın lider dövləti" titulu na sahiblənməyi qarşısına strateji məqsəd kimi qoynan Fransa hələ de müstəmləkəcilik azarından qurtula bilmir. Tarix boyu dünyanın zəif dövlətlərini, xalqlarını əzmək, zülüm etmək, soyqırımına məruz qoymaq Fransanın ən çox sevdiyi siyaset olub. Tarixi və rəqətli, Parisin Afrikada, uzak Sakit Okean adalarında, Amerika materikində, Yaxın Şərqi, bir sırə Asiya ölkələrində tərətdiklərinə yenidən baxaqq.

Fransa Afrikənin qərbi və cənubunu öz həkimiyətləri altında birləşdirmişdi. Əsas məqsəd isə zənci qəbilələrini bir-birindən ayrı salmaq, bu yolla onları bir-biri ilə danışa bilməyəcək vəziyyətə gətirmək idi. Fransızlar həmçinin missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olaraq xristianlığın qəbul etdirilməsinə çalışmışdır. Hal-hazırda bir çox Qərbi Afrika ölkəsinin dövlət dilinin fransızca olması da bu siyasetin əyani sübutudur.

Birinci Fransa müstəmləkə imperiyası (yaşıl) və ikinci Fransa müstəmləkə imperiyası (tünd mavi)

Fransız müstəmləkə imperiyası XIX və XX əsrde Britaniya İmperiyasından sonra dünyanın ikinci böyük müstəmləkə imperiyası olub. Müstəmləkə imperiyasının sahəsi Fransa ilə birlikdə 1900 ilə 1930-cu illər arasında

Parisin sərxos ittihamları

24.000.000 km²-ə çatıb. Bu böyüklik dünyadakı torpaqların sahəsinin 17.8%-ine bərabərdir. Amerikadakı Fransız müstəmləkələrinin ən vacib şübhəsiz olaraq Kanadadır. Kanada ya ilk ayaq basan fransızlardan sonra Kanada ya ingilislər çıxmış ve oranı işğal ediblər. Kanada 1756-1763-cü illəri əhatə etmiş olan "Yeddiilik müharibə"ndən sonra Fransadan İngiltərəyə keçib. Ancaq bölgəyə gətirilmiş fransızların dillərini unutmamalarına görə bugünkü Kanada iki dilli qalıb.

Fransanın bundan başqa Karib dənizi sahilərində də müstəmləkələri vardı. Haiti və Fransa Qvianası da Fransız müstəmləkəsidir. Bu gün Guadeloupe və Martinikə hələ de Fransaya aiddir. Fransızların Şərqi Afrikadakı yeganə müstəmləkəsi isə Cibutidir. Bu dövlətin rəsmi dillerindən biri fransız, digəri isə ərebcədir. Məğrib bölgəsindəki Əlcəzair, Mərakeş və Tunisdə hələ de fransız dili öz önemi ni saxlayır. Əlcəzairdə fransız dilində qəzetlər nəşr edilir. Hind okeanında Madaqaskar adası da Fransanın müstəmləkəsi olub. Bundan başqa Komor (Qəmər) adaları qrupu da müstəmləkə olub. Bu gün Komor adalarından biri hələ de Fransaya aiddir.

Orta Şərqi Osmanlı imperiyasından ayrılmış Suriya və Livan Fransanın müstəmləkəsi altına keçmiş dövlətlərəndir. Fransa daha sonra Qaziantep, Qəhrəmanmaraş, Şanlıurfa, Hatay, Adana (hətta Sevr müqaviləsiyle Tokat, Malatya, Sivas) kimi Türk şəhərlərinə qədər irəliləməyi bacarmışdırlarla da, sonradan Türkiyə İstiqlaliyyət müharibəsi dövründə geriye çəkilməyə məcbur ediliblər. Bir müddət Hatay əlində saxlayan Fransa, onun müstəqil olmasına göz yumub. Daha sonra Hatay Türkiyənin tərkibinə daxil edilərək Fransanın müstəmləkəsi olmaq təhlükəsində xilas olub. Suriya və Livan isə daha bir müddət ərzində müstəmlə-

kə olublar, lakin sonra müstəqillik əldə etməyi bacarıqlar.

Parisin hədəf(lə)rindəkilər...

Sovet hakimiyətinin süqutundan sonra onun yerində yaranan 15 müstəqil dövlətə nəzəret uğrunda ölüm-dirim savaşına qalxan iki dövlətlər arasında Fransa ilk yerlərə idi. Ermənistanın Azərbaycanə ərazi iddiasının arxasında da rəsmi Parisin dayandığına dair sübutlar kifayət qədərdir. İşğalçı ilə işğala məruz qalanı eyniləşdirən de, BMT Təhlükəsizlik Şurasında 4 dişsiz qətnamənin qəbulundan, ATƏT-in Minsk qrupunun və həmsədlik institutunun yaradılmasında təşəbbüskar da Fransa idi. Məqsəd Ermənistanın təcavüzünü, Qarabağın işğalını legitimləşdirmək və bunun üzərində Cənubi Qafqaza yerləşmək, regional layihələrə nəzarət idi. Fransa öz məqsədini çatmaq üçün bütün beynəlxalq qanunları əynəknedən də çəkinmədi, Ermənistanın təcavüz siyasetinin arxasında durdu, regionun inkişafını düz 30 il ləngitdi. Ermənistanın bütün layihələrdən kənardə qalmasına səbəbkərə, qonşu dövlətlərə rəsmi İrəvanın ərazi iddiası ilə çıxış etməsinə həvəsləndirən de Fransa olub. Amma ermənilər ən böyük düşmənlerinin ele Paris olduğunu anlamaqdə hələ de zorluq çekirlər.

Azərbaycan erməni separatizmini hərəkəflə dəstəkləyən Fransanın əsl niyyətini ifşa edəndən sonra Parisin atlığı addımlar əslinde bu ölkənin iç üzünü bütün dünyaya açıb göstərdi. Bəlkə də dünyanın eksər qütbündə, ölkəsində Yeni Kaledoniyanın hansı qitədə-mətərikdə olduğunu, kanak adlı xalqın olub olmadığını az adam bilirdi. Uzun illər Fransa müstəmləkəsi altında inildəyən Yeni Kaledoniyanın - ada dövlətin, burada yaşayış xalqların

problemləri Parisin apardığı əzici siyaset nəticəsində gözən uzaq tutulub, kanakların səsi dünya birliyinə çatmayıb. Periodik olaraq başlanan azadlıq hərəkatlarında basqlıqlara məruz qalan Yeni Kaledoniya xalqları Azərbaycanın timsalında özlerinə mənəvi dayaqla qədər zülüm təbə olublar. Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın rəhbərlik etməsi zamanı Bakı Təşəbbüs Qrupu yaradılıb və Fransanın son koloniyalarında azadlıq mübarizəsi aparan xalqlar bu qrupda temsil olunublar. Bakı Təşəbbüs Qrupu və Fransanın son koloniyaları olan Kanaki (Yeni Kaledoniya), Maohi Nui (Fransız Polineziyası), Fransız Qvianası, Martinika, Qvadelupa və Korsikada müstəqillik uğrunda mübarizə aparan 14 siyasi hərəkat Yeni Kaledoniya baş verenlərə bağlı birgə bəyanat da yayıb. Fransa isə beynəlxalq diqqəti özünün işğalçı siyasetindən, insan hüquqlarını tapdamasından yayındırmaq üçün Azərbaycanın adını hallandırır.

Viginum nə yazır?

Fransanın Xarici rəqəmsal müdaxilələrdən müdafiə üzrə dövlət xidməti - Viginum Azərbaycanla mübarizə aparmaq üçün yeni siyasetin simptomlarını oxucuların diqqətine çatdırıb. Guya Azərbaycan sosial şəbəkələrdə Yeni Kaledoniadakı iqtisadişlər fonunda Fransanın hədəf alan qaralama kampaniyası aparır. Viginum aprelin 17-de yaydığı hesabatda iddiə edir ki, "Azərbaycan mənşəli hesabların son günlərdə X və Facebook platformalarında Fransa polisinin Yeni Kaledoniada etirazçıları atəş açmaqdə ittihəm edən 'aşkar qeyri-dəqiq və ya aldadıcı məzmunun külli və koordinasiyalı şəkildə' yamasını 'aşkarlayıb'. Hesabatda təkcə mayın 15-de X platformasında 1686 istifadəçinin Fransanı hədəfə alan saxta məlumatlar paylaşdığını, onlardan ən az 86-sının öz hesablarında Azərbaycanın hakim par-

tiyası - Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) üzvə oldularını qeyd etmələrinə diqqət çekiçilir. Mayın 16-da isə X platformasında oxşar paylaşımalar edən 301 istifadəçinin ən azı 112-sinin bioqrafiyasında YAP və Azərbaycandan oldularını qeyd etdikləri bildirilir.

Viginum iddiə edib ki, guya foto və video-montajlardan ibarət saxta məlumatları ilk yayan istifadəçilərən biri - İslam Bafadarov adlı şəxs YAP-da məsləhətçi işlədilərini vurğulayıb. Hesabatda, həmçinin kampaniyada iştirak edən istifadəçilərin bir hissənin siyahısı, yayımlı saxta məlumatlara dair "nümunələr" verilib. Xatırladıq ki, ötən heftə Fransanın daxili işlər naziri Azərbaycanı Fransanın Sakit okeandakı xüsusi inzibati-ərazi vahidi, həftə ərzində iqtisadşaların baş verdiyi Yeni Kaledoniyanın daxili siyasetinə qarışmaqdə ittihəm edib. Təbii ki, rəsmi Bakı ittihəmləri redəd edib. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi dərhal bəyanat yayıb və fransız nazirin "əsəssiz fikirleri"ni tamamilə rədd etdiyini vurğulayıb. Fransa baş verənlərə görə Azərbaycanı ittihəm etse də, Yeni Kaledoniada yaşananlar Makron hakimiyətinin yanlış siyasetindən xəbəb verir. Etirazların kökündə də Makronun "islahat" adı altında atıldığı addımlar dayanır.

Bəli, Azərbaycan Yeni Kaledoniaya dəstek verir və bu sırr deyil. Bu ada dövlətində yaşayış xalqlar Fransanın müstəmləkə boyundurğundan xilas olmağa can atırlar. Onları Fransanın Qarabağda dəstəklədiyi erməni separatçıları ile eyniləşdirmək olmaz. Necə deyərlər, "cın ayri, şeytan ayri". Əger Qarabağda yaradılmış separatçı qurumun legitim olması bərədə beynəlxalq qanunlarda bir cümlə var idisə, onda Fransa niyə öz ərazisində yaşayış 600 minlik erməniye heç olmasa muxtarriyyət, yaxud özünüdare formasi vərmədi? Deməli, Azərbaycanda olar, Fransada yox?

Fransa dünyanın müxtəlif qitələrindən olan koloniya-dövlətlərini əldən vermək istəmir. Bilir ki, əger adalardan çekilsə, onun yerini digər dövlətlər tutacaq. Amma müstəmləkəçi kimi yox. Fransa Afrikadakı mövqelərini itirir, onun yerini Çin, Türkiye və Rusiya tutur. Amma necə? Çin iqtisadi, Türkiye sosial-iqtisadi, Rusiya digər məqsədlərlə "qara qite" dəki "boşluğu" doldururlar. Fransanı aqressivləşdirən də budur. Rəsmi Parisin Cənubi Qafqaza yerləşməsinə Azərbaycanın yaratdığı mənələr isə Makronu daha da çılçılaşdırır. Əslində, Azərbaycanın Fransa ilə əlaqəli etdiyi hərəketlər dəhərə reaksiya xarakteri daşıyır.

Son zamanlar Fransada baş verənlər, ölkədə artan xaos prezident Emmanuel Makronun artıq diktatorlara xas olan xüsusiyyətlərini açıq göstərir. Makronun siyasetində türkofobiya, azərbaycanofobiya və islamofobiya açıq görünür. Fransa rəhbəri 44 günlük müharibədən sonrakı dövrde öz çirkin məqsədlərinə nail ola bilmediyi üçün sarsıntı keçirir. Makron etiraf edir ki, sülh danışqlarında Azərbaycana təzyiq göstərməyə çalışsa da buna gücü çatmayıb. Makron Azərbaycan Prezidenti qarşısında aciz olduğunu etiraf edib.

V.VƏLİYEV

Azərbaycan - Belarus dostluğu tarixi köklərə əsaslanır

Azərbaycanın mühüm geosiyasi məkanda yerləşməsi ölkəmizə çox əhəmiyyətli üstünlükler yaradıb. Bu baxımdan dövlətimizin istər regionda, istərsə də dünyada nüfuzu durmadan artır. Fətəh Sərkərdə, Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü müdrik və uzaqqorən siyaset nəticəsində ölkəmiz beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdəş, inam və etimad bəslənilən dövlət olaraq tanınır. Bunu beynəlxalq təşkilatların və aparıcı ölkələrin Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlı olmaları da təsdiqləyir. Vaxtaşırı olaraq dünya ölkələrinin hökumət və dövlət başçılarının ölkəmizə sefirləri dövlətimizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun göstəricisidir. Son illər Azərbaycanla Belarus dövləti arasında münasibətləri yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Hər zaman Azərbaycanla Belarus beynəlxalq platformalar da bir-birilərini dəstekləyiblər. Ümumilikdə Azərbaycan ilə Belarus arasında derin köklər və dostluğa əsaslanan münasibətlər mövcuddur. Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun 2007-ci ilde Azərbaycana rəsmi səfəri zamanı imzallanmış Azərbaycan Respublikası və Belarus Respublikası arasında dostluq və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə, o cümlədən Azərbaycan və Belarus prezidentləri tərəfindən 2016-ci ildə Bakıda qəbul olunmuş Birgə Bəyanat ikitərəfli münasibətlərin

istiqamətləri əhatəleyən hökumətlərarası sənədlərin imzalanması, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Belarus Respublikası Hökuməti arasında malların mənşeyinin sertifikatlaşdırılmasının elektron sisteminin qarşılıqlı tətbiqi haqqında Protokol", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Belarus Respublikası Hökuməti arasında bitki karantini və mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında 2007-ci il 2 may tərixli Sazişə əlavə və dəyişikliklər edilməsinə dair Protokol" u və "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Belarus Respublikası Hökuməti arasında baytarlıq sahəsində əməkdaşlıq haqqında 2007-ci il 2 may tərixli Sazişə əlavə və dəyişikliklər edilməsinə dair Protokol", "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi ilə Belarus Respublikasının İdmən və Turizm Nazirliyi arasında turizm sahəsində əməkdaşlığın inkişafına dair 2024-2025-ci illər üzrə Tədbirlər Planı" ni, "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Belarus Respublikasının Antiinhisar Tənzimləmə və Ticarət Nazirliyi arasında rəqabət siyaseti, dövlət satınalmaları, istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi və reklam fəaliyyəti sahələrində qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Memorandum", "Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin inkişafı Agentliyi ilə Belarus Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin "İnvestisiya və Özələşdirme Milli Agentliyi" Dövlət Müəssisəsi arasında Anlaşma Memorandumu" nun, "Bakı şəhəri (Azərbaycan Respublikası) ilə Minsk şəhəri (Belarus Respublikası) arasında, "Gəncə şəhəri (Azərbaycan Respublikası) ilə Qomel şəhəri (Belarus Respublikası) arasında, "Qəbələ şəhəri (Azərbaycan Respublikası) ilə Qrodno şəhəri (Belarus Respublikası) arasında qardaşlaşma əlaqələrinin qurulmasına dair Anlaşma Memorandumlar" un, "Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin Inkişafı Agentliyi ilə Belarus Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin "İnvestisiya və Özələşdirme Milli Agentliyi" Dövlət Müəssisəsi arasında Anlaşma Memorandumu" onu deməyə əsas verir ki, Belarus dövləti Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi zonalarında bərpa, yenidənqurma işlərində feal iştirak edəcək.

inkişafına əsaslı zəmin yaranan və əlaqələrimizi tənzimləyən əsas siyasi sənədlərdir. Hazırkı iki ölkə arasında sıx dostluq əlaqələri mövcuddur. Prezidentlər İlham Əliyev və Lukaşenko arasındakı şəxsi münasibətlər Azərbaycan-Belarus əlaqələrinin inkişafına daha böyük təkan verib. Azərbaycanla Belarus arasında bütün platformalarda əlaqələr mövcuddur, o cümlədən Strateji tərəfdəşlik haqqında Bəyannamə imzalanıb. Azərbaycanla Belarus arasında Hökumətlərarası Komissiya uğurla fəaliyyət göstərir. Hər iki ölkənin investitorlarının yatırımı nəticəsində birgə müəssisələr fəaliyyət göstərir. Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun mayın 16-da Azərbaycana rəsmi səfəri zamanı imzallanmış müqavilələrdən sonra birgə müəssisələrin sayının da artırılması nəzərdə tutulub. Əsasən maşınqayırmaya, herbi sənaye komplekslərində, eləcə də kənd təsərrüfatı sahələrində əməkdaşlıq əlaqələri daha da güclənəcək ki, bu da ölkələrimizin təhlükəsizliyinə və iqtisadiyyatının artmasına əhəmiyyətli dəstək göstərəcək. Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Azərbaycana səfəri zamanı "Gömrük fəaliyyətində xüsusi

sına dövlət səfəri zamanı imzalanmış qərarlar də öz əksinə tapıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Belarus dövlətinin başçısı Aleksandr Lukaşenko ilə geniş tərkibdə görüşdə bildirdi ki, ölkələrimiz arasında etimada, qarşılıqlı hörmətə, dostluğa və əməkdaşlıqla əsaslanan kreativ tərəfdəşlığı çox yüksək qiymətləndiririk: "Bu münasibətlər zamanın sınağından çıxıb və zənimcə, Belarus ilə Azərbaycanın etibarlı dost olmaları heç kimdə şübhə doğurmur. Bu, dövlətlərarası münasibətlərimizin əsasıdır, çünkü yalnız qarşılıqlı etimad şəraitində həmisi bütün vəziyyətlərdə ikitərəfli dəstəye arxalanaraq irəliləmek mümkündür". Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko işğadan azad edilən Azərbaycan ərazilərində dirçəliş dövrü başlayıb: "Sizin kifayət qədər köməkçiləriniz var, amma biz bir dost kimi bu prosesdə texnika, aqroşəhərciliklər, iş yerləri ilə iştirak edə bilərik. İnsanları köçürmək, qaytarmaq olar, amma bunun üçün mənzillər, iş yerləri lazımdır. Bizim müəyyən texnologiyalarımız var, Sizin mütəxəssisləriniz, nazirləriniz bu texnologiyalara yaxşı bələddirler. Əgər işə yarayarsa texnikamız burada olar və işləyər".

Belarus işğaldan azad edilən ərazilərdə aqroşəhərciliklər yaradacaq

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev metbuata bəyanatla etdiyi çıxışında xüsusi olaraq vurğulayıb ki, çox uzaq olmayan gələcəkdə Belarus-Azərbaycan münasibətlərinin yeni perspektivləri görünəcək, yeni müəssisələr və iş yerləri açılacaq, əməkdaşlığın yeni istiqamətləri müəyyənləşəcək. Dövlət başçısı Belarus şirkətlərini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrinin bərpasında feal iştirak etməyə dəvet etdiyi bildirdi və qeyd etdi ki, bu istiqamətdə həyata keçiriləcək işlərin miqyası çox genişdir". Belarus prezidenti işğaldan azad edilən ərazilərdə aqroşəhərciliklər yaratmağa hazır olduğunu bildirdi. Qeyd etdi ki, kənd təsərrüfatında buraya cins mal-qara, hər şeydən əvvəl, süd məhsullarına, iribuyulu mal-qara etinə tələbatı tam təmin etmə üçün tədarükə bağılı böyük proqramlarımız var. Biz bu mal-qarani sizə tədarük edəcəyik: "Bundan başqa, Sizin azad etdiyiniz ərazilərde xüsusən aqrar torpaqlarda Belarus təcrübəsi üzrə aqroşəhərciliklər və bütün infrastruktur yaratmağa, iş yerləri açmağa, yəni, komplekslər tikməyə, həmçinin fermer təsərrüfatları yaratmağa hazırlıq". Səfər çərçivəsində hər iki Prezident işğaldan azad edilən ərazilərə, o cümlən Şuşa, Füzuli və digər ərazilərə səfər edib, orada aparılan quruculuq, abadlıq, bərpa işləri ilə tanış olublar. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Şuşada Azərbaycanın tanınmış şəhəriyələri Natəvanın, Bülbülün və Üzeyir Hacıbəylinin işğal dövründə ermənilər tərəfindən gülləbaran edilmiş heykəllərinə baxıblar. Hər iki prezident Şuşanın rəmzi olan Cıdır düzündə olublar və Şuşada Azərbaycan ilə Belarusun birgə istehsalı olan avtobusa və Belarus Prezidentinin hədiyyə etdiyi traktorlara baxıblar. Bir sözle görünən ondan ibarətdir ki Belarus prezidentini Azərbaycan səfəri və səfər zamanı imzalanan müqavilələr, eləcə də Aleksandr Lukaşenkonun açıqlamaları onu bir daha təsdiq etdi ki hər iki dövlət arasında əlaqələr, əməkdaşlıq münasibətləri bundan sonra daha da inkişaf edəcək. Təbii ki, əlaqələrin inkişafı xalqlarımız arasında münasibətlərin daha da yaxınlaşmasına və dövlətlər bir-biriin inkişafına yeni tövhələr vermiş olacaq. Söz yox ki, bu əlaqələrin inkişafının əsasını isə liderlərin düzgün, ağıllı siyaset aparması təşkil edir.

Coxəslik tariximizin özü qədər qədim adət-ənənələrimiz, mərasimlərimiz, eləcə də oyunlarımız var. O oyunlar ki, zaman-zaman qəhrəmanlıq, igidlik, ərlilik-kışılık məktəbi olub. Bu məktəbin imtahan yeri meydanlar olub. Bu meydanlarda yeniyetmə-gənclər at minib, ox atıb, güleşib, qalib gəldikdən sonra kışılışib, ərləşib, ona igid adı verilib, igidlər cərgəsinə qoşulub. Məhz bundan sonra da sevdiyi qızı da qovuşa bilib, yeni atalar bu mərhələdən sonra onlara qızları ilə evlənməyə icazə verib.

Bələ möhtəşəm adət-ənənələrimiz çərçivəsində yaşıdalın onlara oyun növü var. Onlardan biri də oxatmadır. Bələ isə xalqın özü-nəməxsus keçmişini özündə yaşıdan, bu gün isə idman növü kimi yaşıdalın oxatmadan danışaq.

Cıdır tamaşalarından çox əvvəl

Necə ki, bu gün milli bayramımız olan Novruz şənliklərində adət-ənənələrimiz, müxtəlif mərasimlərimiz, qədim oyunlarımız nümayiş etdirilir, keçmişdə isə qədim türk tayfalarının açıq havada keçirdiyi ilk meydən tamaşaları içərisində öz kütləviliyi ilə seçilən cıdır tamaşaları olardı ki, burada da bir sıra mərasimlər yanaşı, igidlər ox atar, at yarıdır, güleşərlər. Lakin bu, o demək deyil ki, haqqında danişdiğimiz oxatmanın tarixi həmin cıdır tamaşalarının yaranma tarixi ilə eynidir. Xeyr, oxatma cıdır tamaşalarından çox-çox əvvəl yaranmışdır.

Ox türk tayfalarının lap qədimdən hücum və müdafiə silahı olmuşdur. Bu barədə tarixi mənbələrdən də məlumat alırıq: albənlarda zirehləri və uzun dördkünc qalxanları olan nişəçilər və oxatanlar vardi. Oxatanlar vardısa, deməli, nişələr və oxlar da olmali idi. Arxeoloji material yazıçıların dediklərini təsdiq edir. Albaniya ərazisində çoxlu silah aşkar edilmişdir və bunun xeyli hissəsi küp, kata-komba və taxta qəbirlər mədəniyyətinin dəşiyicilərinə məxsusdur. O dövrde üçpərlə, saplaqlı dəmir ox ucluqları oymaqlı, çıxıntılu tunc ucluqları, habelə daha erken dövr (era-mızdan əvvəl VII-VI əsrlər) üçün səciyyəvi olan oymaqlı, üçzülü tunc və sümük ucluqları sıxişdirib aradan çıxartmışdı. Bununla yanaşı, küp qəbirlərin birindən əvvəlki vaxtların tunc oxlarına nisbətən daha səliqəli hazırlanmış tunc ox ucluğu tapılmışdır. Mingəçevirde e.e. III-I əsrlər təbəqəsində bishmiş gildən olan ox ucluqları aşkar edilmişdir. Yaloylutepə tripli torpaq qəbirlərin birində (Çuxur Qəbələ yaxınlığında) çoxlu miqdarda saplaqlı üçpərlə ox ucluqları üzə çıxarılmışdır. Görünür, Albaniya ərazisində de saplaqlı üçpərlə ox ucluqları e.e. I əsrin başlangıcında Orta Asiya və Parfiya vasitəsilə yayılmışdır. Ucluqların bir qismi buraya sarmat tayfaları ilə gəlib çıxa bilərdi. Güman etmek olar ki, qədim albanlar qarğı oxlar da işlədirdilər. Parfiya tayfalarında skif yayı (kamanı) əsas yer tutur, sikkələrdə, ritonlarda və başqa əşyalarla təsvir olunurdu. Bu kaman uzunluğu 60-70 santimetrdən çox olmayan oxlar üçün idi. Eraların arasında skif kamanı ilə yanaşı, daha mürəkkəb hun kamanı tətbiq edilirdi, onun uzunluğu 120 santimetrdən 160 santimetrə qədəri, üzərində qoyma sümükler vardi. Daha yüngül və daha ağır ucluqların olması antik Albaniyadə yüngül və ağır kamanların mövcudluğunu güman etməye imkan verir. Bunular həm süvarilər, həm də piyada qoşun silahlansıdı. Elə atlı oxatma da həmin zaman yaranmışdı.

Cıdır tamaşaları əmək mövsumünün qurtarması və ya başlanması, habelə yazın gelişisi ilə əlaqədar keçirilərdi. Sonralar xalqın bir sıra mərasimləri- adqyma, bəyləkvermə, qız-seçmə və s. cıdır tamaşaları ilə əlaqələndirilmiş, onlar xalq məişətini geniş lövhələrdə əks etdirən kütləvi meydən tamaşalarına çevrilmişdir. Cıdır tamaşaları atçapma ilə başlanar, daha sonra oxatma ilə davam edərdi. Ox atanlar da at üstündə çapar, hədəfi at çaparca nişana alardı.

Kışılrlə yanaşı, qadınlar

OXATMA: kishılık, igidlilik məktəbi

Cıdır tamaşalarında ox atanlarının arasında bəzən qızlar da olardı. Lakin onlar kişi paltlarında olduğundan başqa ox atanlardan o qədər də seçiləndilər. Söhbətin bu yerində "Kitabi Dəde Qorqud" dastanının "Baybörə beg oğlu Bamsı Beyrək boyu"nu xatırlayaq. Burada Banuçiçək özünü Beyrəyə tanıtmadan əvvəl Beyrəkət at yarışır, ox atır, güleşir. Bu da onu deməyə əsas verir ki, Oğuzlar arasında at yarışları, ox atma yarışları və güleş oyunları-cıdır tamaşaları mütemadi olaraq təşkil olunur və bù oyunlarda kışılrlə yanaşı, qadınlar da iştirak edirdilər.

Qadınların at çapıb, ax atmaqda heç də geridə qalmadığını Banuçiçəyin Beyrəkət söhbətində bir daha görmək olur. Banuçiçək: "indiyə kimi mənim atımı keçən olmayıb, məni meğlub edən olmayıb..."

"Dəde Qorqud kitabı" ile bağlı Ensiklopedik lüğətdə Banuçiçək adı ile bağlı aşağıdakı fikirlər verilir: "Yarışda onun atını kimse keçə bilməz, oxunu kimse yarmaz. At minib ox atan, pəhləvanlarla güleşən bir qız" (1, 56)

Ensiklopediyada da yarış sözünün işləməsi deməyə əsas verir ki, at minmək, ox atmaq, güleşmək Oğuzlar arasında keçirilən oyun, yarış olmuşdur. Bu oyunlar, yarışın nəticəsində türkler çox gözəl at minərdilər, atın üzərində gedə-gedə arxaya çox sərrast ox atmaq vərdişi qazanırdılar. Tədqiqatçılar döyüşdə türkərin at üstündə hərəkətə olarkən həm öndəki, həm də arxadakı hədəfləri çox sərrast nişan almaq bacarıqlarını ancaq türkərə xas olan xüsusiyyət kimi səciyyələndirmişlər. (2, 56)

Ox atma ilə bağlı dastanda rast gəlinən digər bir məsələ evlənməklə bağlıdır. "Bamsı Beyrək boyu" nun sonunda belə bir ifade var ki, "otuz doquz qız talelü taleine birər oq atdi. Otuz doquz yigit oxunun ardınca getdi. Qırq gün-qırq gecə toy-dügün eyledilər." (3, 77) Göründüyü kimi, ərə gedən qızlar öz "taleynə" ox atırlar və igidlər həmin oxların ardınca gedərdilər. Hansı igid, hansı qızın oxunu təpib gətirərsə, həmin qız da o igidə ərə gedərmiş. Bir sira dastan nümunələrindən, nağıllardan məlum olur ki, cıdır tamaşaları qız seçmə, qız alma atmaqla sevdiyini ona bildirmek üçün bir fürsət olmuşdur. Alma atılan qız eyidilərini götürsəydi, demək bu razılıq eləməti idi, alma atılan qızı elçi göndərile bilərdi.

Oxatmanın həm də qadınlara məxsusluğunu təsdiq edən amillərdən biri də Umay Ananın vəzifələrini etnik-mədəni çərçivədə həyata keçiren Fatma Qarının Azərbaycan inanclarında belində oxu və yayı olan bir varlıq şeklinde göstərilmesidir. İnanca görə, Fatma qarı yayın göye tutanda bolluq, yere tutan qıtlıq olur.

Oxatma növləri: atlı oxatma, qopuq, piyalə

nin inkişafına təkan verilmiş, 1993-ci ildə Bakıda Azərbaycan Kamandan Oxatma Federasiyası təsis edilmişdir. 2013-cü ildə İsləm Həmərəliyi oyunlarında Roman Vengerov, Aleksey Korpın və Zaur Qəhrəmanov komanda şəklinde gümüş medal qazanmışlar. 2016-ci ildə Azərbaycan ilk dəfə Yay Olimpiada Oyunlarında kamandan oxatma üzrə iştirak etmişdir.

2019-cu ildə Gədəbəyədə təşkil olunan Milli Yayılaq Festivalında digər milli oyunlarla birlikdə oxatma da keçirilmişdir. Keçmişdə olduğu kimi, bu gün də oxatma ilə kışılrlə yanaşı, qadınlar da məşğul olur. Ötən il yanvarın 9-da 2022-ci ilin idman yekunlarına həsr edilən mərasimdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti İlham Əliyevin mükafatlandırdığı idmançılarından biri də Kamandan Oxatma Federasiyasının idmançısı Yaylagül Ramazanova idi. Yaylagül Ramazanova yüksək nailiyyətlərinə görə ölkə başçısı tərəfindən yeni mənzilin ordəri təqdim edildi.

İdman ustası, dəfələrlə Azərbaycan çempionu, beynəlxalq turnirlərin qalibi Yaylagül Ramazanova 70 metr məsafədə oxatma üzrə ölkə rekordcusudur. O, həmçinin Bangladeşdə kamandan oxatma üzrə keçirilən İsləm Öləkələrinin Həmərəliyi çempionatının çempionudur. 2022-ci ildə Münhəndə keçirilən Avropa çempionatında isə Yaylagül Avropa oyunları lisenziyası yarışında 2-ci yeri qazanmış idmançıdır. Necə deyərlər, aslanın erkəyi, dişisi olmaz...

Bir zamanlar biz də kaman çekib, ox atardıq...

Türkərin qədim zamanlarda müdafiə vəsiti olan oxatma daha sonralar türk xalqlarında yarışa çevrilmişdir. Hətta bu xalqlardan biri kimi, azərbaycanlı balaların uşaqlı oyunu da olub. Yadımdadır, uşaq vaxtı səyəd ağacının kövrek budaqlarından qoparıb, o başı bu başına rezin bağlayırdı. Düz bir çubuğun işe ucunu yonar, ox düzəldərdik. Divara böyük halqa çəkər, oranı hədəf seçərdik və növbə ilə kaman çekib ox atar, ya udar, ya udzardıq. Uduzan adam ox-kamanını udana verməli olurdu. Bu heç də yaxşı hal deyildi. Çünkü bu, yenilməyin, uduzmanın göstəricisi idi. Oxatmanın kişılık, igidlilik məktəbi olduğunu nəzərə alsaq, bu oyunda uduzmağımızın nə üçün o qədir acı olduğunu anlamaq çətin deyil. Uduzduqda bir neçə gün özümüzə qapılır, həyətə enə bilmirdik.

Hələ daha sonralar oxatmaya bənzər yeni bir oyun da icad etmişdir. Adı "raqatka" idi. Bunun üçün ağacın haça budaq hissəsini götürür, bir qarış uzunluğunda kəsir, qalın rezinin uclarını həmin haçanın uclarına bağlayırdıq. Buna isə ox deyil, daş qoyub atıldıq. Bunaqlı ağaçdan meyvə salmaq oyunu oynayırırdı. Meyvəni sala bilməyen uduzurdu.

Dəçəl uşaqlar isə "raqatka" vasitəsilə quşda ovlayırdı. Bele uşaqlara öz aramızda tərbiyəsiz deyirdik və bir daha onlarla oynamırdıq. Sonra tırılar yarandı. Ox atmaq həvəsi həmin tırıldə hədəfə yalançı tapança ilə tuşlandı. Lakin tırılar qızlar getmediyi üçün oxatma elə uşaqlığımızdaca qaldı. Bu gün müasir texnologiya bütün bù kimi deyərlərin üzərində xət çəkə-çəkə getsə də, lakin biz buna imkan vermeməliyik. Onsuz da uşaqlarımız bizdən fərqli bù uşaqlıq yaşayır. Onlar həyətde nə kollektiv şəkildə bir oyun oynayırlar, nə də bir oyun aleti hazırlayırlar.

Bu gün ölkəmizdə idmanın bütün növləri üzrə federasiyalar fəaliyyət göstərir. Ele haqqında danişdiğimiz oxatma ilə bağlı da Azərbaycan Kamandan Oxatma Federasiyası var və hər bir uşaq, yeniyetmə, gənc federasiya müraciət etməklə, bu qədim oyun növü ilə məşğul olub geləcəyin olimpiya birincisi ola bilər.

Oxatmanın kişılık, igidlilik məktəbi olduğunu nəzər alsaq, bu sahənin daha da inkişaf etdirilməsinə böyük ehtiyac var. Çünkü hər bir oğlan və qızın buradan keçən yolu həm də qədim ənənələrimizin yaşadılması deməkdir. Odur ki, valideynlər öz uşaqlıq oyunlarını övladlarına heç olmasa, bu şəkildə təlqin etsələr, gözel nəticələr eldə etmiş olarıq.

Mətanət Məmmədova

Xarici agentlər olsun, olmasın?

Gürcüstanın hakim partiyasının təşəbbüsü ilə qəbul edilən qanuna prezident veto qoydu

Gürcüstanda qalma-qallı "Xarici agentlərin qeydiyyatı haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi davam edir. Dözdür, may ayının 14-də Gürcüstan parlamenti qanunu qəbul edib, amma... ABŞ, Avropa İttifaqı, BMT, müxalifət və vətəndaş cəmiyəti "Xarici agentlərin qeydiyyatı haqqında" qanun layihəsinin əleyhinə olsa da, keçən günlərdə hakim "Gürcü Arzusu" partiyası bu qanun layihəsini dəstəkləyəcəyini elan edib.

Hakim "Gürcü Arzusu" partiyasından istefə edərək ayrılan 4 deputatin yaratdığı "Xalq Gücü" partiyası bu il fevralın 14-də Parlamentə "Xarici agentlərin qeydiyyatı haqqında" qanun layihəsi təqdim ediblər. Sənədə əsəsən, "Xarici agentlərin qeydiyyatı haqqında" qanun layihəsi xaricdən maliyyə alan qeyri hökumət təşkilatlarını, hüquqi şəxsləri və medialara daha çox şamil ediləcək.

Gürcüstanın qərb tərəfdası ölkələr, Avropa İttifaqı, BMT və ölkədəki qeyri hökumət təşkilatları, o cümlədən müxalifət "Xarici agentlərin qeydiyyatı haqqında" qanun layihəsinin əleyhinə çıxişlar etse də, "Gürcü Arzusu" partisinin sədri İraklı Kobaxidze sözügedən qanun layihəsinin bütün hallarda qəbul ediləcəyini bildirib.

Bu arada...

Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvili xarici agentlərlə bağlı qanun layihəsinə veto qoyub. Eyni zamanda, o, sənədin heç bir dəyişikliyə və təkmilləşdirməyə məruz qalmadığını, ona görə də ondan imtina edilməli olduğunu vurğulayıb. Maraqlıdır ki, bu yanaşma tekce müxalifət və Avropa İttifaqının deyil, respublikanın hakimiyət orqanlarının da xoşuna gelib. "Bu qanun öz mahiyyətinə, ruhuna görə Rusiya qanunudur, Konstitusiyamıza və bütün Avropa standartlarına ziddir və bununla da bizim Avropa yolumuza manədir", - Zurabişvili bildirib. Həmçinin Almanyanın "Frankfurter Allgemeine Zeitung" nəşrine müsahibə verən Zurabişvili deyib ki, hakim "Gürcü Arzusu" Avropanın gələcəyini gürcülərdən alır, lakin buna etiraz edənlər inqilab etməyə çalışırlar. Onun sözlərinə görə, hər şey seçkilərdə həll olunmalıdır.

"Hökumət açıq şəkildə düşməncilik ritorikasına əməl edərə, dialoqa başlamaq haqqında necə danışmaq olar? Birinci tələb, nəhayət, bizi sabitliyi pozan agentlər adlandırmayıq dayandırmaq olmalıdır. Baltikyanı ölkələrin və İsləndiyaniñ xarici işlər nazırını inqilab agentləri adlandırdılar - bəs niyə? Çünkü Bidzina İvanishvilinin ("Gürcü Arzusu"nun yaradıcısı) sui-qəsd nəzəryələri var ki, amerikalılar və avropalılar Rusiya ilə ikinci cəbhə açmaq istəyirdilər. Gələcək yaratmaq istədiyimiz ən

yaxın tərəfdəşlərimizlə belə danışmaq qətiyyən yolverilməzdir", - Zurabişvili bildirib.

Öz növbəsində Axalı partiyasının həmsədri Nika Qvaramiya prezidenti tam dəstəkləyib. Onun sözlərinə görə, o, Venesiya Komissiyasının hökümətin can damarına çevrilə biləcək rəyini gözləməmək də düzgün iş görüb. Qvaramiya təkid edir ki, "Gürcü arzusu" müxalifətə güzəştə getməkdənə, qanun layihəsinə ləğv etməli və bununla da məqəlibiyətini etiraf etməlidir, xoş niyəti vurğulayır.

"Gürcü Arzusu"nın icraçı katibi Məmuka Mdinaradze də başqa səbəbdən olsa da, Zurabişvili dəstəkləyib. "O, nəhayət, şəffaflıq qanununa qarşı şəhərlərin və argumentlərin olmadığını təsdiqlədi" dedi siyasetçi. Eyni zamanda o, müxalifətin xarici agentlərlə bağlı qanun layihəsinin parlamentdə uğursuzluğa düşçər olduğuna diqqət çəkib. Nə olursa olsun, prezidentin qanun layihəsinə veto qoyması üçün iki həftə vaxtı var idi, lakin o, vaxt itirmədi. Hakimiyət də təreddüb etməsə, mayın 20-dən 27-dək parlamentin hüquq komitəsi bu na yəni dənənən baxacaq və mayın 28-dən 31-dək prezidentin müqavimətinin dəf ediləcəyi növbəti plenar iclası keçiriləcək.

Katıldırdaq ki, mayın 14-də "Rusiya qanunu" adlanan qanunu 84 deputat dəstəkləyib və vətonu ləğv etmək üçün cəmi 76 səs lazımdır. Sonra üç gün ərzində qanun layihəsi imzalanmaq üçün Zurabişvili təqdim olunacaq və onun lazımı yere işarə qoyması üçün beş gün vaxtı olacaq. Çok güman ki, imtina edəcək, amma artıq əhəmiyyəti olmayaq. Belə olan halda parlamentin sadri və "Gürcü arzusu"nın liderlərindən biri Şalva Papuashvili prezidentlik vəzifəsini yerinə yetirə biləcək.

Bununla belə, səlahiyyətlər fasilə verə bilər. Qanun vətonun aradan qaldırılması üçün heç bir müddət nəzərdə tutmur. Beləliklə, nəzəri olaraq, prezidentin vətosunu ləğv etmək aylar çəkə bilər. Məsələn, bu, Zurabişvili vətonunu Gürcüstanın cəmiyyət daxilində dialoqa başlamaq və "Rusiya əvəzinə Avropanı" seçmək şansı kimi qəbul edən Avropa İttifaqının təzyiqi ilə bağlı olə bilər. Belə ki, Al-nin Gürcüstandakı səfiri Pavel Qerçinski qanun layihəsinin ləğv edilməli olduğunu bildirib. "Gördüklerimiz şəffaflıqla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu, vətəndaş cəmiyyətinin marginallaşmasına və damğalanmasına gətirib çıxarıb", - diplomat vurğula-

yib.

"Hazırkı formada qanun Al-nin dəyərlərinə və istiqamətlərinə uyğun gelmir. Mən bütün gürcü siyasetçilərini və liderlərini bu fürsət pəncərəsindən istifadə etməyə və Gürcüstan xalqın dəstəklədiyi Avropa yolunda qalmasını təmin etməyə çağırıram", - Avropa Şurasının prezidenti Şarl Mişel vətoya münasibət bildirib.

Qərblə münasibətlər pisə doğru dəyişəcək və artıq dəyişməyə başlayıb, lakin bu o demək deyil ki, Tbilisi öz prioritetlərindən əl çəkməlidir, gürçü politoloq Petre Mamradze bildirib. "Hakimiyət öz qanun layihəsində dəyişiklik etməye hazırlı, lakin bu, təhlil və birgə müzakirə edilə bilən konkret şəhərlər tələb edir. Əksinə, müxalifət bunun "Rusiya qanunu" olduğunu iddia edir, ona görə də oxumurlar. Eyni zamanda, Avropanın tanımış xadimləri deyirlər ki, bizim Al-yə daxil olmaq üçün tarixi şəhərimiz var, yegane manə bu qanundur. Hamı başa düşür ki, bu, yalandır, çünkü Abxaziya və Cənubi Osetiya problemi var, amma etirazçılar bu nağıla inanmaq isteyirlər... Çok güman ki, Qərbin sadəcə olaraq xoşuna gelmir ki, balaca Gürcüstan onun dövləti olmaq istəmir. Marionetdir və onun suvereniliyini müdafiə edir", - Mamradze hesab edir. Öz növbəsində politoloq Nika Çitadze isə əksinə hesab edir ki, prezident və müxalifət hər şeyi düzgün edir. "Venesiya Komissiyasının rəyi mayın 21-də hazır olacaq. Amma məsələ burası nadir ki, xaricdən maliyyə yardımını alanları təsir agentlərinə beraber tutan qanun layihəsinə ümumiyyətlə baxılmamalı idi", - ekspert bildirib.

Onun fikrincə, "Gürcü arzusu" vəto nu aşmaq üçün milli futbol komandası Avro 2024-dəki çıxışına iyunun 18-dək uzana biler. Bu zaman gürcülər diqqətlərini siyasi problemlərdən yayındıra bilərlər və qanunun qəbulunun effekti o qədər də ağırlı olmayacağı. Digər tərefən Çitadze baş nazir İraklı Kobaxidzənin gəncləri sənədin müzakirəsinə dəvət etməsinə diqqət çəkib. Bu baxımdan, politoloq Qərblə münaqışəni yumşatmaq üçün hakimiyətin ən azı cəmiyyətlərə diaqətini yaratmağa, bəlkə də, qanun layihəsinə bəzi düzəllişlər etməyə çalışacağına istisna etməyib.

"ABŞ və Avropa İttifaqının Gürcüstan hakimiyətinə qarşı sanksiyalar tətbiq etmək hədələri artıq öz nəticəsini verib. Ətən həftə lari/dollar məzənnəsi 7-8 bənd, iki aparıcı Gürcüstan bankının səhmləri London birjasında 10% ucuzlaşdır. Hər şeyin daha da pisləşəcəyini güman etmək olar", - Çitadze hesab edir. Beləliklə, Gürcüstan çalxalanır, xarici agentlərin fəaliyyətini dondurur və bu buzu eridənlərin savaş meydənına çevirir. Netice isə görünmür, uduzan və udan kim olacaqsə, bunun gürcü xalqına heç bir faydası olmayıcaq.

V.VƏLİYEV

"Aldanmış kəvakib"(lər)

MƏTANƏT

İndi həm da aldatmaq dövrüdür. Hər dəfə aldadandanlardan və aldanandan səhbat düşəndə xəyalıma Mirzə Fətəli Axundovun "Aldanmış kəvakib"i gelir. Dözdür, oradakı aldanmışlarla buradakı aldanmışlar arasında fərq xeyli olsa da, yalnız aldanmaq elə aldanmaqdır, mövzusu fərqli olsa da. Aldadan da müsəlmandır, aldanan da.

Deməli, o zaman reiyət de avam iddi, şah da. Müneccimin sözü ilə şah aldanır və reiyət bələdan qurtarır. Lakin reiyət avamlığı ilə yenidən aldanır və yenidən bələya düşçər olur. Şah tərefdarları başlarına gəldiyi üçün aldanmağın nə olduğunu bilir və insanları yenidən aldatmağı bacarırlar. O dövrən düz iki əsr keçə də, görünür, xalq arasında avamlar hələ de qalmaqdadır ki, onları aldadırlar və onlar da aldanırlar. Düz iki əsr sonra, avamlıqdan maarife doğru ötən iki yüz il ərzində bu gün yene aldananlar varsa, ta onlara nə deyək...

Guya ki, dövrümüz texnologiya dövrüdür. Lakin elə başımızda nə oyun açırsa, bu texnologiyalar açırırmı? Bir de texnologiya nə etsin axı, bizzət ağıllılmış sonra...

Deməli, əynindən-başından, uşağının boğazından kesib hərə bir telefon alıb qoyub cibinə. İçini də doldurub sosial şəbəkələrlə. Həyatdan əlini üzüb, ikinci həyata baş vuranlar var ki, gün boyu saatlarla qalır bu sosial şəbəkələrde. Bu sosial şəbəkələr də doludur firfiridəq adamlarla. Yəni onlar aldatmağa adam axtarır. Bizim bu avamlar da olur onların hərifi. Bunlardan cəmi 1-2-nə nəzər salaq...

Hərifləyirlər, gənc, gözəl qadılara sevgi dastanı söyləyir, iş tapmaq istəyən qadılara guya köməklə göstərmək isteyirlər. Saxta profillərlə qadılara elə şirin, inandırıcı dil tökürlər ki, bu yazıqlar da inanmış olur. Fakt var ki, onlardan hələ rayonlardan baxı Bakıya gələnləri de var. Nədir ki, filankəsə aşıq olub. Hələ ailə-uşağıını atanlar da var onların içərisində. Və yaxud da bu firildacların şirin diline aldanıb iş üçün kilometrlərle yol qədib gəlib burada iş əvezinə başqa təkliflərə qarşılaşanlar da var.

Nə deyim sənə internet əsri? Səni parça-parça olub yerə tökülsən deyim, bir günün güdəzəsına gedən deyim, nə deyim ki, ürəyimdən tikan çıxmış olsun?..

Bu müsəlmanlığından, namusundan, arından keçən işbaşlara nə deyim? Allah sizin cəzanızı versin, deyim. Bu yazıqları onsuz da Allah avam yaradıb da. Nə üçün onlardan istifadə edirsınız?..

Yaxşı, siz dindən-mənəsəbdən uzaqlaşmışsınız, deyək ki. Bəs bu yazıqlara nə üçün divan edirsiniz? Nədir məqsədiniz? Axi sizin də ana-bacınız olmamış deyil. Belə isə bu hərəketlərə başlayarkən heç onları da göz öününe getirmirsınız?

Bəli, biz çox deyirik, görünür ki, bizi dinləyən azdır. Deyəndə ki, bu sosial şəbəkələr sosial bələdir, bizi qınayanlar olur. Bu sosial şəbəkələr neçənəcə ailə dağıdır, neçə-neçə sevgilini bir-birindən ayırb, neçə-neçə nişanı geri qaytarır.

Budur, indi də onlara aldatma, onlara aldanma...

Ya biz şah Abbas ağlındayıq, ya o dövrün reiyəti dünyagörüşdəyik, ya da bəlkə də onlar bizdən dünyagörüşlü idilər. Nə isə... Heç deyəsen, nə şah Abbasdan, nə də reiyətindən geri qalırıq. Çünkü biz də həm şah Abbas, həm də reiyəti kimi aldanırıq.

Aldanıb "Aldanmış kəvakib"(lər) olmağın isə sonradan heç bir mənəsi yoxdur. Şah Abbas da aldadı, reiyət de. Sonra qandılar ki, nə qədər aldanıblar, artıq onda güc iddi. Söhbəti bütün çilpaqlığı ilə ede bilmirik. Çünkü bu aldatmalar və aldanmalar mövzu etibarilə çox utandırıcıdır. Lakin bir onu deyə bilirik ki, "Aldanmış kəvakib"(lər) olmayıq: ayıbdır, günahdır...

Məlumdur ki, dəniz sezonuna az zaman qalıb. Dəniz dədikdə də ağla ilk gələnlərdən biri cimərlik geyimləridir. Cimərlik geyimləri suya davamlı olması və tez quruması ilə tanınır. Bəs, plaj geyimi seçəkən içində özümüzü daha rahat hiss etmək üçün hansı materialda olan parçalara üstünlük verməliyik?

SIA mövzu ilə bağlı araştırma aparıb.

Bu növ parçalar adətən neylon, polyester və ya spandeks kimi sintetik liflərdən hazırlanır.

Cimərlik geyimi üzdürümüz zaman rahatlıq və hərəkət azadlığını təmin etmək üçün elastiklik təklif edir. Bundan əlavə, suda olduğunuz zaman yüngüllük hissi verir və bədəndə suyu saxlamadığı üçün tez quruyur. Bu xüsusiyyətlər üzgülük məşğul olan və ya cimərlikdə vaxt keçirən insanlar üçün vacibdir.

Üzgülük paltarları da günəş işığına davamlı ola bilər və bu sizi günəş şüalarının zərərlərindən qorumağa kömək edir.

Fərqli markalar və istehsalçılar fərqli cimərlik paltarlarına sahib ola bilər, lakin ümumiyyətə cimərlik paltarları suya davamlı, elastik, yüngül və tez quruyan olmaq üçün hazırlanmışdır.

Xüsusiyyətlər

Suya davamlılıq: cimərlik paltarları su itələyi xüsusiyyətlərə malikdir və suya batırıldığda tez quruyur. Bu xüsusiyyət suda olarken özünüzü rahat və yüngül hiss etmənizi təmin edir.

Elastiklik: cimərlik geyimi ümumiyyətə elastik və ya uzanan liflərdən hazırlanır. Bu şəkildə parça bədən formasını izləyə və hərəkət azadlığını təmin edə bilər. Bu üzgülük və ya cimərlik fəaliyyəti zamanı rahatlıq təmin edir.

Yüngüllük: cimərlik geyimləri ümumiyyətə yüngül materiallardan hazırlanır, buna görə də onları suda çıxarmaq asandır. Eyni zamanda, yüngüllük üzgülük performansınızı təsir etmədən suda

Çimərlik geyimləri hansı parçalardan hazırlanmalıdır?

daha asan hərəkət etməyə imkan verir.

Tez quruma: cimərlik paltarları suyu çəkmir və tez quruyur. Bu xüsusiyyət parçanın nəm qalmasının qarşısını alır və diskomfort hissini

azaldır. Tez quruyur və cimərlikdən, yaxud hovuzdan çıxdıqdan sonra paltarınıza asanlıqla qatlana bilər.

UV-dən qorunma: Bəzi cimərlik paltarları günəş şüalarının zərər-

li təsirlərindən qorunmaq üçün xüsusi olaraq hazırlanmışdır. Bu parçalar günəşin ultrabənövşəyi (UV) şüalarının qarşısını olaraq dərinizi günəş yanığı və ya digər zərərlər təsirlərdən qoruya bilər.

Bu xüsusiyyətlər cimərlik paltarlarını üzgülük və cimərlik fəaliyyətləri üçün ideal hala getirir. Lakin müxtəlif markalar və istehsalçılar fərqli xüsusiyyətlərə malik cimərlik paltarları təklif edə bilər, ona

Bu istifadə sahələri cimərlik paltarının çox yönlü və praktik material olduğunu göstərir.

Ayşən Veli

Həqiqət ondan ibarətdir ki, dünyada ədalətsiz yanaşma nümayiş etdirən dövlətlər var. Onlar yeni, müstəqil dövlətin dünya siyasetinə çıxmاسını arzu etmirlər. Hər vəchle çalışırlar ki, yeni formalaşan güc mərkəzinə qarşı kampaniya təşkil edib, onu kölgədə saxlasınlar. Azərbaycana qarşı bəzi özərləri aparcı dövlətlər olaraq təqdim edən ölkələrin iki standartlardan yanaşmalarını misal olaraq göstərmək olar. Azərbaycan torpaqlarını erməni işğalından azad etdiyindən sonra ABŞ-in, Avropanın qarantlı dairələrinin başlarına daş, qarınlarına sancı düşdü. Başladılar ölkəməz qarşı qarayaxma kampaniyası aparmağa. Frank Şveber kimi nasistlərin lideri Hitlerin ideolojiyası ilə "silahlanmış" məxluq Azərbaycanın AŞPA-da səsverme hüququnun məhdudlaşdırılması layihəsi ilə çıxış etdi ve özü kimi beyniləri zəhərlənmiş avropalı deputatların dəstəyi ilə istəklərini reallaşdırıldılar. Yəni, qərəzli qətnamə qəbul etməyə nail oldular. Halbuki Azərbaycan 30 il işğaldan əziyyət çəken dövlət olub. Bu gün də haqsızlığın acı nəticəsini yaşamadılar. Qərbi Azərbaycanlılar hələ də öz doğma yurd-yuvalarına qayıda bilmir, çünki Ermənistən hakim rejimi min bir hiylə yaradır. Bu, iki standartlar siyaseti və "səlibçilərin" fəlsəfəsi - azərbaycanlılar onlar üçün maraqlı deyil, xristian ermənilərin bütün cinayətlərinə isə göz yumurlar. Qərəzli fikirlərinə, yersiz açıqlamalarına görə üzr istəməkdənə, AŞPA-nın və ABŞ-in qarantlı dairələrinin başbilənləri yeni-yeni "nayomnik"lərini Azərbaycana qarşı səfərbər edirlər. Dağıdıcı müxalif məxluqların xərici maraqlı dairələrin ələltisi rolunda çıxış etmələri daha çox diqqətçekəndir. AXCP sədri Əli Kərimli açıq şəkildə ABŞ-in və Fransanın qarantlı dairələrinin mövqeyini ifade edir. Halbuki, sözügedən dövlətlərin

Əli Kərimlinin Fransa casus şəbəkəsi ilə əlaqələri araşdırılır

bəzi üzənənraq vəzifeli şəxslərinin Azərbaycana qarşı qərəzli fikirləri, açıqlamaları Azərbaycan cəmiyyətində haqlı narazılıqlar yaradır. Bu yaxınlarda Fransanın daxili işlər naziri Cerald Darman Azərbaycana qarşı səsəm, yersiz ittihamlara çıxış edib. Nazir Cerald Darman Azərbaycanı Yeni Kaledoniyanın daxili işlərinə qarışmaqdə və Sakit okean adasındaki iqtisadçılarla əlaqəli olmaqdə ittiham edib. "Azərbaycana münasibətdə bu, fantaziya deyil, reallıqdır", - deyən nazir eləve edib ki, Kaledoniyanın müstəqilliyinin tərəfdarlarının bir qismi Azərbaycanla razı-

laşma imzalayıb.

Əli Kərimliyə susması üçün pullar ödənilib

El məsəlidir, "öz gözündə tiri görmür, başqasının gözündə tükü seçir". Fransanın hakim rejimi dəfələrlə regionda gərginlik yaratmaq üçün Ermənistənən bir alet olaraq istifadə etməyə çalışıb. Hətta burnunu Azərbaycanın daxili işlərinə soxmağa cəhd edib. Bir qədər əvvəl Fransanın Azərbaycanda ca-

sus şəbəkəsi ifşa olunub. Sual olunur, Fransanın, ABŞ-in qarantlı dairələrinə qucaq açan, onlarla əməkdaşlıq edən Ə.Kərimli niyə görə fransız casus şəbəkəsinin ifşa edilməsinə münasibət bildirmeyir? Nədən Fransanın daxili işlər naziri Cerald Darman Azərbaycana qarşı səsəm ittihamlarına etirazını bildirmir? Susması və özünü lal və kar kimi göstərməyə çalışması onu deməyə əsas verir ki, ya Ə.Kərimli həmin casus şəbəkəsinin içindədir, ya da Fransanın müəyyən şirkətlərindən, o cümlədən hökumət dairələrindən susması üçün maddi yardımalar alır. Necə ol bilər ki, hər xırda məsələyə münasibət bildirən, etiraz formasında açıqlamalar veren Ə.Kərimli Fransanın ermənipərəst fealiyyətinə fikir bildirmir. Bu azmiş kimi özünü hadisədən məlumatsız göstərməyə çalışır. Əminliklə demək olar ki, sabah Ə.Kərimli və ətrafında dolaşan trollar Azərbaycanın hansısa obyektini, binasını partlaysa, bu, heç də təccübəli görünməyəcək. Çünkü agentlik edən məxluqdan hər cür radikal addımların atıla bilecəyini gözlemek olar. Ona görə də, yaxşı olardı ki, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları Ə.Kərimlinin və ətrafindakı trolların Fransanın agentura şəbəkəsi ilə əlaqələrini araşdırmalıdır. Əger belə bir araştırma aparılsa, müəyyən sübut və dəlillər aşkar etmək çətin olmayacağı.

İLHAM ƏLİYEV

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb

baş çəkib. Şagirdlərin qabaqcıl texnologiyalardan istifadə edərək hazırlanıqları layihələri və laboratoriyanın dövrün tələblərinə uyğun təmin olunması Bakcell rəhbərliyinin diqqətini çəkib. "Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Biz şagirdlərimizin akademik potensiallarını inkişaf etdirməklə yanaşı, onların digər sahələrdə də istedadlarının aşkar edilməsi üçün çalışırıq. İnnovasiya yönümlü şagirdlərimiz ən son texnoloji yeniliklər Bakcell kimi şirkətdən əldə edə bilmələri bizim üçün böyük uğurdur. Bugünkü maraqlı panel müzakirəsinə görə məktəbimiz (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsi keçirib.

"Təhsildə innovasiya və sənaye işlətlərinə görə maraqlı panel müzakirəsi keçirib. "Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Təhsildə innovasiya və sənaye işlətlərinə görə maraqlı panel müzakirəsi keçirib. "Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"Bakcell"ın Baş İcraçı Direktoru Müasir Təhsil Kompleksinin şagirdləri ilə görüşüb Ölənin en böyük özel telekomunikasiya şirkəti Bakcell, Heydər Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksinin (MTK) şagirdləri ilə dinamik panel müzakirəsinə görə məktəbimiz adından Bakcell rəhbərliyinə təşəkkürümüzü bildirib.

"

Rusiyalı ekspert: "Region ölkələri öz təhlükəsizliklərini gücləndirməlidirlər"

Xəzər Strateji Araşdırma Mərkəzinin (Rusiya) baş direktoru, politoloq Iqor Korotčenko İran presidentinin ölümünün Cənubi Qafqaz və Xəzər regionuna, eləcə də, o cümlədən Moskvaya və Bakıya necə təsir edə biləcəyi, həmçinin son vaxtlar baş verən qəribə dramatik hadisələr silsiləsi haqqında "Moskva-Bakı" portalına müsahibəsində maraqlı məqamlara toxunub. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- İqor Yuryeviç, İran Xəzər regionunda və Cənubi Qafqazda əsas oyuncuların biridir, Rusyanın əsas tərəfdarlarından biridir, Azərbaycanın qonşusu və tərəfdasıdır. İran presidentinin ölümü regiona və onun təhlükəsizliyinə mənfi təsir göstərə bilərmi? Üstəlik, yeni presidentin Bakı ilə münasibətlərdə siyaseti necə ola bilər?

- Bu vəziyyətdə İran daxili təhlükəsizliyi, sabitliyi xüsusiilə diqqətə təmin etməli, ictimai-siyasi vəziyyətə təsir edə biləcek menfi tendensiyaları dayandırmalıdır. İranda əsl hakimiyyəti İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusuna (SEPAH) arxalanan Ali Rəhbər Ayetullah Əli Xamenei tutur. SEPAH ölkədə vəziyyətin pisleşməməsi üçün bütün vasitələrdən istifadə edəcək. Çünkü İran presidentinin ölümünün rəsmi versiyadan fərqli versiyasını təbliğ etmək maraqlı olanlar olacaq. Bu versiyalar müəyyən qüvvələr və ya çirklə suallarda bəliq tutmaqdə maraqlı olan ölkələr tərefindən öz problemlərini həll etmək üçün istifadə oluna bilər.

Qerb İrandakı vəziyyətdən istifadə edə bilərmi? Mənəcə, bu ki-fayət qədər problemlidir. Prezidentin ölümü xarici oyunculara çətin ki, ciddi kozır verəcək. Xatırladığımız kimi, bu yaxınlarda İran və İsrail arasında zərbə mübadiləsindən sonra Yaxın Şərqi hərbi münaqışının kəskin mərhəlesi baş verdi, lakin vəziyyət minimal itkiylərlə həll olundu. Hesab edirəm ki, bu gün ABŞ-in böyük regional münaqışmeye səbəb olması sərfli deyil. Ağrıçı, İsrail də İranla birbaşa hərbi-siyasi toqquşmada maraqlı deyil. Ona görə də Qerb

real təsir ri-
çaqlarının olması ehtimalı azdır.
Yüksək ehtimalla İranda hakimiyyətin rahat ötürülməsi təmin olunacaq.

Vertolyot incidenti melum olduqdan dərhal sonra Azərbaycan, Türkiye və Rusiya İrana öz yardımalarını təklif ediblər.

Təbii ki, İran strateji baxımdan Rusiya ilə yaxşı münasibətlərde maraqlıdır. Ölkələrimiz sanksiyalar altındadır və onların birge fəaliyyətə, qarşılıqlı dəstəyə, ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafına ehtiyacı var. İnanıram ki, Tehran son illərdə həyata keçirilən strateji kursu dəyişməyəcək.

Tehran ümumilikdə qonşuları ilə konstruktiv münasibətlərde və Bakı ilə münasibətlərin normallaşdırılmasında maraqlıdır. Azərbaycan-İran münasibətlərində normallaşma artıq Tehrandakı Azərbaycan səfirliyinə məşhur hücumdan sonra baş verib. Buna sübutdur ki, iki gün əvvəl Azərbaycan və İran liderləri iki ölkənin sərhədində su elektrik komplekslərinin açılışında iştirak ediblər. İran Şimal-Cənub nəqliyyat dəhəlizində maraqlıdır. Biz birlikdə Qerb regionun daxili işlərinə müdaxiləsinə qarşı mübarizədə və 3+3 regional formatının inkişaf etdirilməsində maraqlıq. Bundan əlavə, əvvəller çox maraqlı Rusiya-Azərbaycan-İran formatı mövcud idi. Müxtəlif variasiyalarda regional əməkdaşlığın formatları bugün xüsusi aktuallıq kəsb edir.

- Amma silsilə hadisələr diq-

qəti cəlb edir. Slovakianın baş nazırınə sui-qəsd, Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhd, Gürcüstanda, Ermənistanda etiraz aksiyaları... İndi də İranın ali rəhbərliyinin ölümü.

- Bütün bunlar geosiyasi və ziyyətin pisleşdiyinin sübutudur. Turbulentlik artır. Fikoya sui-qəsd cəhdinin və İran prezidentinin ölümü kimi partlayışlar qeyri-sabitliyin təhlükəli partlayışlardır. Ona görə de Qerbin qeyri-sabitlik yaratmaq istəyi, ciddi diqqət və manipulyasiya cəhdlerini altında olan Cənubi Qafqaz regionunda, Xəzər region-

nunda təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi çox vacibdir. Ölkələrdə icra hakimiyyətinin, ən əsası isə xüsusi xidmet orqanlarının yaxşı işləməsi lazımdır. Hakimiyyət orqanlarının və təhlükəsizlik qüvvələrinin ayıq-sayıq olması və təhlükəsizliyi pozmağa yönəlmış istenilən cəhdlərə aydın şəkildə cavab verməsi zəruridir. Bölgəsində sülhədə maraqlı olan qonşu ölkələr isə harmonik şəkildə işləməlidirlər.

Gürcüstəndə yeni etiraz dalgası ilə bağlı xatırlatmaq isteyirəm ki, qarşidan oktyabr ayında ölkədə parlament seçkiləri gelir və bununla bağlı hazırlı hakimiyyətin vəzifəsi onların şəffaflığını təmin etməkdir.

"Gürcü Arzusu" hakim partiya olaraq parlamentdə çoxluşa malikdir. Bundan əlavə, partiyanın təsisçisi Bidzina İvanişvili kifayət qədər ciddi, siyasi və maliyyə imkanları baxımından hazırlıq bir fiqurdur. Gürcüstən müxalifeti ABŞ və Al ölkələrindən xaricdən maliyyə alır. Gürcüstən hökuməti bildirir ki, xarici agentlər haqqında qanunun qəbul edilməsində məqsəd ölkənin Avropa İttifaqına daxil olmasını təmin etmək, turbu-

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın inkişafı
Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi
istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb*

lentlik və rəngli inqilablar şəklində bütün siyasi riskləri minimuma endirməkdir. Qerbın danışdığı demokratiya budur. Bundan başqa, bir sıra Qerb dövlətlərinin xarici işlər nazirlerinin gürcü müxalifətinin mitinqlərindən istirakı Gürcüstənən daxili işlərinə birbaşa müdaxilədən başqa bir şey deyil.

Qerb ümidi edirdi ki, Gürcüstənən Rusiya qarşı ikinci cəbhə açısından, onu Rusiya əleyhine, üstəlik qlobal xarakterli aksiyalara cəlb etsin, bu da Ukraynaya müzdluların göndərilməsi, ticarət-iqtisadi əlaqələrin pozulması və Rusiya Federasiyasının blokadasına qoşulması deməkdir. Gürcüstən hökuməti praqmatik mövqə tutduğu üçün bununla razılaşmadı. Gürcüstən prezidenti Salome Zurabişvilinin xarici agentlər ha-

derləri operativ inkişaf mərhələsindədir. Onların yanına agentlər gətirilib. Etirazçıların sıralarına agentlər də daxil edilib. Normal əməliyyat işi gedir, xüsusi xidmet orqanları planları, məqsədləri, ki-min nə danişması, planlaşdırmaşı, müxalifət sıralarında baş verən hər şey barədə baş nazirə məlumat verir.

Bundan başqa, anti-Paşinyanın qüvvələrinin hərəkətləri Konstitusiyaya ziddir. Serj Sarkisyan 2018-ci ildə getməyə qərar verib. Nikol Paşinyan 2020-ci ildə pik vəziyyətlerini yaşadı, siyasi cəhətdən sağ qaldı. Üstəlik, növbədən kənar parlament seçkiləri keçirib və qalib gəlib. Və bugünkü etirazlar potensial təhlükəli olmasına baxma yaraq, Paşinyanın hakimiyyətdən getməsinə səbəb olmayıcaq. Etirazçıların kritik kütlesi yoxdur. Müxalifət hərəkatının başına getirilən arxiyepiskopun indi qidalandırmağa çalıştığı qisas və Azərbaycanla müharibə ideyaları cəmiyyətin kiçik bir hissəsi arasında populyardır. Bəli, qisasçı qüvvələr var- yenidən yürüşə hazır olanlar. Amma başqa bir reallıq da var: ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı 12 min erməni fərət. Bu, həm də Ermənistən militarist isteklərinə cavabın göstəricisidir.

Paşinyan üçün, görünür, hər şey yaxşı bitəcək. Bu o deməkdir ki, sülh müqaviləsinin elə olunması şansı daha çox olacaq. Bəlkə də bu il imzalandı. Axı Ermənistənə bir çox proseslər müxtəlif istiqamətlərdə gedir. Paşinyanın bəyan etdiyi hər şey dövlət siyasetinə çevrilir. Amma yaxşı xəber ondan ibarətdir ki, bu gün həqiqətən də Azərbaycan və Ermənistən rəhbərləri və strukturları arasında birbaşa temaslar var, sübut olunub ki, onlar danışqlar aparıb bu sazişləri həyata keçirə bilərlər. Yol asan olmayıcaq, amma neçə deyərlər, cəhd etməyən uğur qazanmaz. İndi də görürük ki, dövlət sərhədinin ayrıca hissəsində də olsa, sərhədin delimitasiyası və demarkasiyası prosesi gedir. Və bütün bu tendensiyaların Bakı ilə İrəvan arasında sülh üçün uğurla yekunlaşma şansı var.

Fikrimcə, Cənubi Qafqazda bu cür təlatümlü vəziyyətdə digər dövlətlər bununla bağlı çətinliklərə üzləşdikdə İlham Əliyev güclü siyasetçi kimi daha böyük təhlükəsizliyin və sabitliyin təmin olunmasına kömək edəcək. Aleksandr Lukashenkonun dediyi kimi, Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyə görə yalnız öz dövləti səviyyəsindən daha qlobal miqyasda mesuliyyət daşımış olan əsl lider peydə olub.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Şengen vizası bahalaşacaq

Bu gün 25 dərəcə isti olacaq

Mayın 22-də gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Milli Hidrometeorolojiya Xidmetindən SIA-ya verilən xəbər görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişken buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin axşam bəzi yerlərdə qısamüddətli yağış yaşaçağı ehtimalı var. Şimal-şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 12-16° isti, gündüz 20-25° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 764 mm cüvə sütunu olacaq. Nisbi rütubət gecə 60-70 %, gündüz 40-50 % olacaq.

Azerbaycanın rayonlarında gecə və səhər dağlıq ərazilərdə, gündüz isə bəzi yerlərdə arabir yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə leysan xarakterli olacaq, şimşek çaxacağı, dolu düşəcəyi, yüksək dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə arabir duman olacaq. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 11-16° isti, gündüz 20-25° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 6-11° isti olacaq.

Sengen vizası iyünün 11-dən bahalaşacaq. SIA xəber verir ki, bu barədə Sloveniya Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Bildirilir ki, Avropana Komissiyası qısamüddətli Şengen vizasının (C növü vizası) qiymətini inflyasiya səbəbindən 12% artırmaq qərarına gəlib. Belə ki, gələn aydan böyükler üçün bu məbləğ 90 avro (təxminən 166,2 manat), 6-12 yaş uşaqlar üçün isə 45 avro (83,1 manat) olacaq.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Şengen vizasının qiymətləri böyükler üçün 79,2 avro (146,3 manat) və uşaqlar üçün 39,6 avro (73,1 manat) olub.

“Turlarda erkən rezervasiyanın zamanı bitib” TURİZM EKSPERTİ AÇIQLADI

Artıq turlarda erkən rezervasiyanın zamanı bitib”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında turizm eksperti Ceyhun Aşurov deyib. Onun sözlərinə görə, yay fəslinin gəlməsi ilə əlaqədar olaraq əvvəlki endirimli paketlər yox, normal mövsüm qiymətlərinin satışı təklif olunur: “Bu da ilkin rezervasiya qiymətlərindən əlbəttə ki 30-50 faiz arasında daha baha qiymətə satılır. Bu da normaldır. Çünkü səyahət edən insanların böyük əksəriyyəti, hətta mən deyərdim ki, 80 faizə yaxını məhz yay mövsümündə səyahət edirlər, öz səyahətlərini planlaşdırırlar. Bununla əlaqədar olaraq da həmin yay mövsümü və bu mövsüm üzən olduğu müddətdə həmin ölkələrə səyahətlər həyata keçirilir. Turizm perspektivi cəhdətdən də bu ölkələr daha elverişli şərtlər yaratmaqla uzun mövsümdə yararlanmağa çalışırlar”.

Ceyhun Aşurov sözlərinə belə davam edib: “Təbii ki, mövsümün lap əvvəli və lap sonlarında müəyyən endirimlər olsa da, amma əsas mövsüm boyu qiymətlər yüksək olaraq satış olunur”.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşımı Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN
6 aylıq 79.20 AZN
1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı, təbrik və başsağılıqlarınızı dərc etməyə hazırlıq!

Azərbaycan cüdoçusu dünya çempionu oldu!

Azərbaycan cüdoçusu Hidayət Heydərov (73 kq) Birleşmiş Əmək Əmərliliklərinin paytaxtı Əbu-Dabidə keçirilən dünya çempionatının qalibi olub. O, finalda hazırkı Asiya çempionu Tatsuki Ishihara (Yaponiya) ilə qarşılaşdı. Əsas vaxtin bitməsinə 40 saniyə qalmış Tatsuki vazari xalı ilə öna keçib. Hidayət vaxtin bitməsinə 10 saniyə qalmış rəqibini ipponla məglüb edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan tarixində bunadək yalnız Elxan Məmmədov 2013-cü ildə dünya çempionu olmuşdu.

“Turlarda erkən rezervasiyanın zamanı bitib”

TURİZM EKSPERTİ AÇIQLADI

Ayşən Vəli

Baş redaktor:
Bəhrəz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.
Şəhadətnömrə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3200